

NYA FINANSIERINGSFORMER FÖR SOCIAL INNOVATION

En internationell utblick om impact investment

Utgivare

Mötesplats Social Innovation (MSI)

Rapportförfattare

Camilla Backström

Verksamhetsansvarig för området Finansiering och Effektmätning vid Mötesplats Social Innovation.

Camilla var del av det team som utvecklade en handbok tillsammans med European Philanthropy Association (EVPA), som handlar om hur man mäter och följer upp samhällseffekter. Hon har erfarenhet från både näringslivet och det civila samhället, senast som VD för Charity Rating och innan dess som CSR-ansvarig för TeliaSonera-koncernen.

Textredigering

Lotta Solding

Design

Kolossal.se

Mer från MSI

www.socialinnovation.se
www.facebook.com/socinn
www.twitter.com/MSISweden

Värd

Malmö högskola är värd för Mötesplats Social Innovation (MSI). Högskolans vision fram till 2020 är att vara en global förebild för hur lärosäten tar en aktiv roll i hållbar samhällsutveckling och arbetet med MSI är en prioriterad satsning.

Finansiär

Europeiska Unionen

En investering för framtiden

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

OM MÖTESPLATS SOCIAL INNOVATION

Mötesplats Social Innovation (MSI) är ett nationellt kunskapscentrum för social innovation och samhälls-entreprenörskap. Vår främsta uppgift är att följa vad som händer inom området både i Sverige och internationellt, och se till att kunskap och erfarenheter ställs samman och kommer till användning.

Vår vision är att utveckla området social innovation till ett nationellt styrkeområde för Sverige. Detta gör vi dels genom att vara ett kunskapscentrum, dels genom att vara ett nätverk som samlar olika samhällsaktörer. Tillsammans skapar vi förutsättningar för att hitta innovativa och sektorsövergripande lösningar på samhällsutmaningar.

FINANSIERING OCH EFFEKTMÄTNING

För att kunna främja sociala innovationer och samhälls-entreprenörskap behövs nya finansieringslösningar och nya metoder för resultat och effektmätning. Det finns idag ett stort behov och ökande intresse kring dessa frågor.

INTERNATIONELLA ERFARENHETER OCH INSIKTER KRING IMPACT INVESTING

Mötesplats Social Innovation (MSI) vid Malmö högskola är en samlande nationell kunskapsnod för social innovation och samhälls-entreprenörskap. Vår främsta uppgift är att följa vad som händer inom området, både i Sverige och internationellt och se till att kunskap och erfarenhet kommer till användning.

För att främja sociala innovationer och samhälls-entreprenörskap behöver vi identifiera nya innovativa finansieringslösningar samt nya metoder för resultat och effektmätning. Vi möter idag ett stort behov och ökande intresse kring dessa frågor internationellt och i Norden.

Med den här rapporten vill vi öka kunskapen i Sverige om den internationella utvecklingen inom området för det som kallas impact investment. Begreppet kan förklaras som investeringar som syftar till att generera mätbara samhällseffekter, kombinerat med finansiell avkastning. Många av områdets termer finns än så länge bara på engelska; förhoppningsvis växer det snart fram en svensk vokabulär.

Impact investment är sektoröverskridande och kan vara relevant för alla samhällsaktörer med intresse av investeringar som syftar till att generera mätbara samhällseffekter. Området innebär ett helt nytt sätt att tänka och vi vill med denna internationella utblick bidra till ökad kunskap inom området samt ge ett underlag för samtal kring social innovation och nya finansieringsformer i Sverige och Norden.

Trevlig läsning, insikt och inspiration!

Camilla Backström
Rapportförfattare

Charlotte Ahlgren Moritz
Ordförande

Hanna Sigsjö
Verksamhetsledare

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Sammanfattning – rapporten i korthet	4
2. Introduktion och beskrivning av impact investment	7
3. Två internationella gränsöverskridande initiativ: EU och G8	18
4. Landsprofiler	26
Storbritannien – landet där Social Impact Bonds föddes.....	27
Frankrike – lång tradition och fokus på solidaritet.....	32
Kanada – lång tradition av samhällsengagemang.....	37
USA – ett land och en bransch som bygger på olikheter.....	42
5. Lärdomar från den internationella arenan	47
Källor	51
Appendix: Internationella organisationer och ramverk	54

1. SAMMANFATTNING – RAPPORTEN I KORTHET

ÖKAT INTRESSE FÖR INVESTERINGAR MED POSITIV SAMHÄLLSPÅVERKAN

Impact investment, eller investeringar som syftar till att generera mätbara samhällseffekter kombinerat med finansiell avkastning, är ett område som är på frammarsch internationellt. Vi ser även ett ökande intresse för området inom samtliga samhällssektorer i Sverige. Genom att kanalisera kapital med en uttalad intention att generera positiva samhällseffekter, ökar potentialen att främja social innovation, socialt företagande och samhällsentreprenörskap.

RAPPORTENS STRUKTUR

Det här är inte en traditionell akademisk forskningsrapport, utan en iakttagelse av den internationella utvecklingen inom impact investment. Rapporten är indelad i fem delar:

1. Sammanfattning – rapporten i korthet.
2. Beskrivning av vad impact investment är och varför det prioriteras av ett växande antal regeringar och beslutsfattare.
3. Beskrivning av två internationella gränsöverskridande samarbeten – Social Business Initiative – EU och G8 Social Impact Investment Task Force.
4. Fyra olika landsprofiler som beskriver utvecklingen i respektive land och deras lagda strategi för att främja området för impact investment. I varje land har nyckelintressenter intervjuats, för att få en förståelse för landets utveckling inom området samt vilka de primära drivkrafterna och utmaningarna varit.
5. Utifrån de olika lands- och aktörsbeskrivningarna avslutas rapporten med ett antal lärdomar. Även om rapportens länder och aktörer närmast sig impact investment på lite olika sätt, finns det ändå vissa steg i utvecklingen som är gemensamma.

Avslutningsvis finns ett appendix med organisationer och verksamheter som på olika sätt arbetar med informationsspridning för den som vill forska vidare. Här finns även en ordlista.

Förhoppningen är att rapporten kan leda till ökad kunskap inom området samt fungera som ett diskussionsunderlag kring nya finansieringsformer för social innovation i Sverige och Norden.

DEN INTERNATIONELLA UTVECKLINGEN

Impact investment är en marknad under uppbyggnad och än så länge återstår en hel del arbete för att uppnå skalbarhet även i de länder som ligger i framkant. Det krävs visionärer och en nationell agenda för att styra området framåt och de som har varit framgångsrika i att frigöra kapital för sociala investeringar är de som har skapat ämbeten på regeringsnivå.

Framgångsreceptet verkar ligga i att hitta rätt kombination av, och balans mellan, engagemang hos beslutsfattare på statlig, regional och kommunal nivå och ett engagemang hos individer inom näringsliv och det civila samhället; i grunden handlar det om att hitta visionärer inom samtliga samhällssektorer som ser ett behov av en förändrad syn på hur vi förvaltar vårt kapital.

ANGLOSAXISKA LIKHETER

Av de fyra länder som ingår i studien finner man många likheter mellan de anglosaxiska länderna:

- *Filantropin har en framträdande roll* i samhällskontraktet och generösa skatteavdrag på donationer har funnits sedan lång tid tillbaka.
- Det finns *en tradition av att samarbeta* mellan samhällssektorer.
- Stora banbrytande och visionära *stiftelser har spelat en viktig roll* i utvecklingen.
- *Skatteavdragen för donationer gäller även företag*, vilket har medfört att företagen har ett stort samhällsengagemang och en vana att samarbeta med civila samhället runt olika frågor. Både företag och privatpersoner förväntas att ha ett aktivt samhällsengagemang.
- *Beslutsfattare på både statlig och kommunal nivå har varit tydliga med att prioritera och främja social innovation*, med motiveringen att framtidens samhällsutmaningar är så stora och komplexa att vi måste hitta nya lösningar för att möta dessa utmaningar på ett bra sätt.
- *Ett antal eldsjälur har agerat katalysatorer och drivit processen framåt.*
- Storbritannien och Kanada har tagit fram sina *strategier genom projektlänkande initiativ*, så kallade Social Finance Task Forces.
- *På regeringsnivå, alternativt regional nivå, har man agerat katalysator på marknaden* genom att tillföra kapital med ändamålet att investera i social innovation, samfinansiera initiativ och finansiera tillväxten av intermediärer.

Även om likheterna är många har man närmast sig området på lite olika sätt. En viktig poäng är att det inte finns en global lösning som passar alla. Varje land behöver utgå från sitt eget sammanhang när det gäller kultur, lagstiftning, välfärdssystem samt se till vart behovet är störst. Målet och utformningen av den nationella lösningen är väsentlig för att skapa en tillåtande miljö för impact investment och dess aktörer. I Kanada har man arbetat nerifrån och upp” med hjälp av stiftelsevärlden och engagerade eldsjälur, medan man i Storbritannien har arbetat ”top-down”, där en Task Force bildades tidigt på uppdrag av regeringen.

I USA pågår arbetet på många olika nivåer, men man kan generellt säga att impact investment sprungit ur Silicon Valleys innovativa klimat och västkustens mer gräsrotsinriktade initiativ, som präglats av affärsänglar och riskkapitalister. Därefter har östkustens mer

finansinriktade kultur hakat på och finansinstitutioner som Morgan Stanley, Goldman Sachs och JP Morgan har drivit på utvecklingen, men utifrån sina kulturer. Även i USA har stiftelsevärlden, och framförallt många nya stiftelsebildande entreprenörer, spelat en central roll.

FRANKRIKE

Även om Frankrike har gått sin egen väg i att utveckla marknaden, har regeringen även här haft fokus på frågan. Frankrike är det enda landet i studien som även haft en minister för sociala investeringar. Frankrikes fokus på småsparare och erbjudandet om sociala investeringar genom sina ”90/10-fonder” (se faktaruta sid. 34) är i det här sammanhanget unikt. Genom att erbjuda varje individ möjligheten att spara i 90/10-konton har marknaden vuxit sig stark med hjälp av småsparare. Frankrike är också unikt genom att de har etablerat ett kvalitetssäkrande organ, Finansol. De har främjat trygghet och tillväxt samt bidragit till utvecklingen av samsyn och gemensamt språk runt sociala investeringar.

EU OCH G8-LÄNDERNA – TVÅ TRANSNATIONELLA ANSATSER

Inom EU pågår en hel del aktiviteter för att främja social innovation och 2011 lanserades Social Business Initiative (SBI) med det primära syftet att främja utvecklingen och tillväxten av sociala företag (social enterprises). SBI ses som ett viktigt verktyg för att uppnå en smart och hållbar tillväxt för alla. SBI har formerat sitt arbete runt tre delar – att förbättra tillgången till finansiering; ökad synlighet för sociala företag och anpassade lagar och regelverk.

SBI har tagit fram en certifiering för fonder som investerar i socialt företagande (EuSEF), vilket möjliggör för fondförvaltare att arbeta inom hela EU med kapitalanskaffning. 2013 lanserades ”Paketet för Sociala Investeringar” som är en direkt uppmaning till medlemsländerna att modernisera sina välfärdssystem genom sociala investeringar. EU tillhandahåller både vägledning och finansiella medel till medlemsländerna för detta. Sommaren 2014 kom SBI:s arbetsgrupp GECES även ut med förslag till riktlinjer för att mäta och rapportera samhällseffekter.

G8-länderna formade sommaren 2013 en gemensam Social Impact Investment Task Force som i september 2014 lanserade en rad rapporter med rekommendationer för att utveckla marknaden för impact investment. Framförallt lyfter man i slutrapporten fram vikten av att bygga kompetens och att skapa ett gemensamt språk. Bristen på samsyn och ett gemensamt språk är ett klart hinder och blir tydlig i jakten på fakta om marknadsstorlek och tillväxt, eftersom det saknas

gemensamma definitioner internationellt och även på nationell nivå. Detta leder till brist på full transparens och data.

Den vision som presenteras av G8 innebär att vi måste skapa ett engagemang utan motstycke för utvecklingen av både individuella och organisatoriska färdigheter, för att möjliggöra tvärssektoriella samarbeten. En viktig del av framgångsreceptet för fortsatt tillväxt är kompetensutveckling samt ett gemensamt språk, att använda oavsett sektor och bransch; något de kallar ”multilingual leadership”.

LÄRDOMAR

I studien kan vi urskilja vissa gemensamma händelser, initiativ och åtgärder som återkommer och skapar de rätta förutsättningarna för att främja nya finansieringsformer för social innovation. Några av dessa är:

- Ett kontinuerligt arbete med att öka medvetandet om området genom kunskapsspridning.
- Väl förankrade nationella arbetsgrupper med noga utvalda deltagare.
- Regeringar som tidigt insett vikten av att främja social innovation och därmed också att främja nya innovativa finansieringsformer.
- Nationella kartläggningar av ekosystemet för impact investment och dess drivkrafter, som har utgjort själva basen för att utveckla nationella strategier.
- Gränsöverskridande samarbete mellan olika samhällssektorer.

”Det är ett måste att satsa på denna form av investeringar, det finns inga andra alternativ och därför måste vi ge det en seriös chans. Vi behöver förändra samhället och för det behövs det entreprenörer som vill förändra och kapital som kan stötta denna förändring.”

Sir Ronald Cohen om erfarenheterna av att leda G8 Social Impact Investment Taskforce.

2. INTRODUKTION OCH BESKRIVNING AV IMPACT INVESTMENT

ATT INVESTERA FÖR ATT SKAPA POSITIVA SAMHÄLLSEFFEKTER

Mitt bland dystra framtidsprognoser om ökande klimatförändringar och utanförskap händer något spännande. ”Social finance”, ”social impact investment”, ”investing with a societal twist” och ”achieving blended value” är några exempel på den nya vokabulär som är på väg att etablera sig i finansskretsar. Det handlar om att tänka nytt när vi investerar vårt kapital, att investera för att generera en positiv samhällseffekt kombinerat med en finansiell avkastning. Några svenska begrepp för termerna finns ännu inte, men förhoppningsvis växer de fram. Inom EU har termen översatts till samhällspåverkande investeringar.

Vi kan se ett ökande intresse hos olika regeringar att ta fram strategier och policy för att stimulera tillväxten av nya innovativa former för finansiering, i syfte att främja social innovation och samhälls-entreprenörskap. Att området för sociala investeringar och impact investment är hett illustreras bland annat av ett antal storskaliga initiativ:

- Storbritanniens premiärminister David Cameron utsåg London till världens huvudstad för ”social finance” sommaren 2013.
- Franske presidenten François Hollande har tillsammans med Paris borgmästare utsett Paris till global huvudstad för social innovation.
- G8-länderna och World Economic Forum bildade sommaren 2013 en Social Finance Task Force med målsättningen att bygga en global samsyn runt impact investment. Slutrapporten publicerades september 2014.
- Sommaren 2014 lanserade Vita Huset en konkret strategi för policyutveckling för att främja impact investment i USA.
- Sommaren 2014 publicerade OECD en rapport som kartlägger området för impact investment på global basis.
- EU-kommissionen har lanserat Social Business Initiative (SBI) med sikte på att skapa en väl fungerande spelplan för investerare och verksamheter inom samhälls-entreprenörskap och för att på sikt frigöra mer kapital till impact investment.
- Regeringar i ett antal stora ekonomier som Storbritannien, Frankrike, Australien, Kanada och USA har uttalade strategier och har vidtagit konkreta initiativ för att främja och stimulera impact investment.

VARFÖR HÄNDER DETTA NU?

Många länder står inför nya utmaningar, både finansiella och samhälleliga. Med dessa utmaningar följer också nya typer av samhällsproblem som är både komplexa och svåra att möta och ofta är beroende av varandra. Utmaningarna känns ofta igen över gränserna; även i Sverige har vi områden där nya innovativa lösningar behöver främjas.

Några exempel på samhällsutmaningar är:

- **Arbetslöshet:** Vi ser inte enbart att klyftorna växer globalt, utan även på hemmaplan. I privilegierade samhällen drar klyftorna med sig ett ökande utanförskap. Exempelvis ligger Sverige över EU-snittet

när det gäller ungdomsarbetslöshet – var fjärde ung människa i Sverige som vill ha ett jobb saknade ett jobb i maj 2014 (25 procent¹). I Sverige har siffran hållit sig på relativt höga nivåer under hela 2000-talet och man talar om ett strukturellt problem snarare än ett konjunktur-relaterat problem².

- **Psykisk ohälsa:** OECD rapporterar att psykisk ohälsa är ett av de snabbast växande samhällsproblemen som välfärdssystemen måste hantera och att de ofta står för större belastning av våra sociala system än hjärt- och kärlsjukdomar och cancer. Många länder kämpar med att tillhandahålla lämplig vård för denna växande grupp i samhället, men mörkertalet är stort och många människor går utan hjälp. Uppskattningen är att direkta och indirekta kostnader för psykisk ohälsa kan överstiga fyra procent av Bruttonationalprodukten (BNP) i många länder.³
- **Åldrande befolkning:** En åldrande befolkning är ett faktum som många nationer står inför, så även Sverige. Framtidskommissionen fastslår i sin rapport från 2013⁴ att det inte råder någon tvekan om att den demografiska utvecklingen och en allt högre försörjningsbörda leder till utmaningar när det gäller finansieringen av framtidens välfärd. Konjunkturrådet rapporterar⁵ att antalet personer över 65 år kommer att öka med 900 000 fram till 2050, medan antalet personer i förvärvsaktiv ålder ökar med knappt 500 000.

Utöver växande komplexa sociala utmaningar har vi en rad samhällseffekter som är relaterade till klimatförändringar och miljö. Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC)⁶ belyser det akuta behovet av att lindra klimatförändringar och att tackla relaterade risker och effekter, både miljömässiga och sociala i en rad olika rapporter de senaste åren.

Dessa komplexa samhällsutmaningar i vår direkta närhet är endast några av förklaringarna på varför många politiker och regeringar runt om i världen är eniga om att vi aktivt behöver främja nya innovativa lösningar. Hittills har filantropin och välfärdssystemet hanterat många samhällsutmaningar, men idag ser vi ett accelererande behov av nya kompletterande lösningar, som ofta innebär nya former av samarbeten mellan samhällssektorer för både genomförande och finansiering.

Nya investeringsprodukter

Utöver dessa direkta samhällsutmaningar synliggjorde den senaste finanskrisen brister i våra finansiella system. Den visade också hur hårt sammanflätade de olika finansiella systemen är och att kapitalet inte är begränsat av suveräna stater och dess gränser. En positiv effekt från finanskrisen var att nya krafter frigjordes. De hade intentionen att skapa nya innovativa investeringsformer som inte endast fokuserar på maximal finansiell avkastning, utan samtidigt aktivt bidrar till att bygga ett hållbart samhälle.

Det finns även en stigande medvetenhet hos både allmänheten och beslutsfattare att vi behöver ändra vårt förhållningssätt till hur vi formar vårt samhälle och förbrukar våra naturresurser. Det här har resulterat i ett nytt sätt att tänka när det gäller investeringar och hur vi driver verksamheter. Det har även fört med sig en rad nya affärsmöjligheter för dem som erbjuder nya lösningar till de utmaningar vi står inför.

Ny typ av företagande

Vi ser konturerna av en ny typ av företagande, där samhällsutmaningarna är själva drivkraften och viljan att möta dessa utmaningar på nya sätt är en integrerad del av affärsidén. Denna nya typ av verksamhet förenar vinstdrivande företagande med värdebaserat ledarskap, ofta hämtat från civila samhället. Dessa företagare benämns ofta sociala innovatörer eller samhälls-entreprenörer, eftersom de förenar positiv samhällspåverkan med entreprenörskap och genererar ökat värdeskapande för offentlig sektor och samhället i stort.

Allt fler nationella, regionala och kommunala beslutsfattare ser värdet av denna nya form av företagande som kan bidra till bättre livskvalitet och mer hållbar hantering av jordens resurser. Ett växande antal länder tar nu fram nationella och regionala strategier som fokuserar på att frigöra nytt kapital för att investera i nya lösningar och samtidigt minska

eventuella hinder för tillväxten av social innovation och samhälls-entreprenörskap.

Det är viktigt att tydliggöra att impact investment inte handlar om att ersätta offentlig finansiering. Det är snarare att se som en katalysator för att ge näring åt social innovation och stimulera nya tillvägagångssätt att möta samhällsutmaningar och därmed främja en positiv samhällsutveckling.

VAD ÄR IMPACT INVESTMENT?

I viss mån kan man klassa mikrofinansiering, att ge mikrolån till entreprenörer som inte har tillgång till traditionella finansieringsformer, som den första formen av impact investment. Nobelpristagaren Muhammad Yunus har visat vägen med Grameen Bank som grundades 1983 och därefter har området mikrofinansiering haft en stark tillväxt. 2013 räknade man med en årlig tillväxt på 15–20 procent och att det fanns cirka 10 000 mikrofinansinstitutioner verksamma runt om i världen⁷.

Om Mohammad Yunus och mikrofinansiering har lagt grunden till impact investment, har Rockefeller Foundation spelat en strategiskt viktig roll i vidareutvecklingen av området. Stiftelsen samlade en noga utvald grupp av intressenter (investorerna, filantroper och entreprenörer) i Bellagio konferenscenter i Italien 2007. Syftet med mötet var att förstå vilka drivkrafter som skulle få dem (och andra likasinnade) att frigöra mer kapital till investeringar som syftade till att generera positiva samhällseffekter. Vid slutet av mötet hade man myntat begreppet impact investment.⁸

Det finns många variationer på definitionen av impact investment runt om i världen, men den gemensamma nämnaren är att det handlar om investeringar med avsikt att generera en mätbar samhällseffekt (miljömässig eller social) utöver en finansiell avkastning. Med andra ord lägger man till en ny dimension till det traditionella investeringstänket, som fokuserat på risk och finansiell avkastning.

The Global Impact Investing Network (GIIN) beskriver fyra kärnegenskaper för impact investment⁹:

- 1. Avsikt**
En viktig komponent i impact investment är investerarens uttalade avsikt att generera en positiv social- och/eller miljöeffekt.
- 2. Förväntan på avkastning**
Impact investment förväntas på sikt generera en ekonomisk avkastning på kapital eller att kapitalet återbetalas.
- 3. Räckvidd på avkastning**
Avkastningsförväntningarna från impact investment sträcker sig över hela spannet från under marknadsmässig avkastning till riskjusterad marknadsränta. Impact investment är ett nytt sätt att tänka, en form av strategi, och kan tillämpas på olika typer av investeringar, så som likvida medel, låneinstrument, ränteinstrument eller riskkapital.
- 4. Effektmätning**
Ett kännetecken för impact investment är åtagandet att mäta och rapportera de sociala och miljömässiga resultat och framsteg som uppnåtts i samband med placeringar. Effektmätning hjälper till att säkerställa transparens och ansvarsskyldighet och är nödvändig för att informera investerare om vilken effekt man uppnått med hjälp av investeringen.

Valet av vad som ska mätas speglar vanligen investerarens syften och mål. I effektmätning och utvärdering av impact investment ingår oftast att:

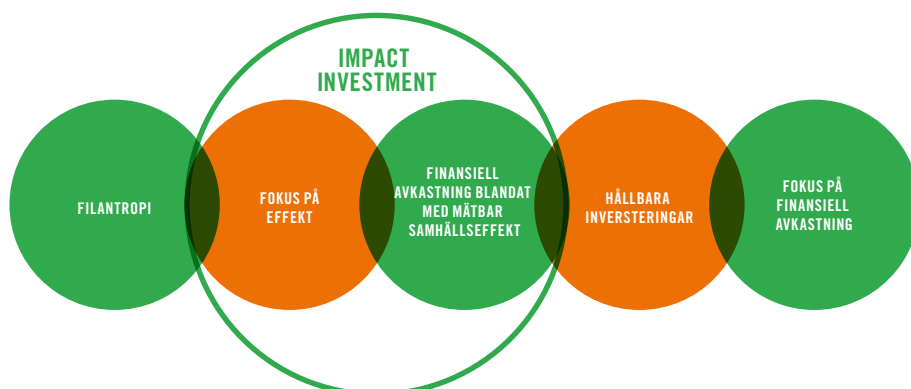
- Fastställa och ange ett socialt eller miljömässigt syfte till de berörda intressenterna från början.
- Sätta mål som är relaterade till dessa syften (här används standardiserade mått där det är möjligt).
- Utvärdera och styra verksamheten mot dessa mål.
- Rapportera och kommunicera sociala och miljömässiga resultat till berörda intressenter.

Samhällseffekt eller finansiell avkastning?

Investerare är idag i stor utsträckning hänvisade till att välja mellan att antingen investera sitt kapital för att bidra till en positiv samhällseffekt eller att investera för att erhålla en finansiell avkastning. De rör sig mellan två olika syften där de å ena sidan tar på sig rollen som samhällsförbättrare och skänker pengar till olika ändamål som de anser angelägna, å andra sidan tar på sig rollen som finansiell investerare, med syfte att maximera den finansiella avkastningen.

Stuprörstänkandet när det kommer till kapitalförvaltning leder ofta till ett kontraproduktivt agerande. Ett exempel på detta är att vi både lagstiftar för att minska koldioxidutsläpp och skänker pengar till olika ideella organisationer som arbetar med att minska klimatförändringar. Samtidigt investerar vi våra besparingar i fonder som investerar i bolag som genererar mängder med koldioxidutsläpp,¹⁰ i hopp om att de skall generera en god finansiell avkastning.

FIG 1 Innovativa finansieringsformer

Mellan filantropi och hållbara investeringar

Området impact investment tar sig många olika uttryck och man kan säga att det utgörs av ett spektrum (Fig. 1) som ligger mellan filantropi och hållbara investeringar (Socially responsible investing, SRI)¹¹. Investerare kommer in från olika håll med lite olika drivkrafter och syn på varför de är där. Har man arbetat med hållbara investeringar ett tag kanske man vill ta sitt arbete ett steg längre och förflytta sig från att minimera negativa effekter till att välja investeringar som kan påvisa en positiv samhällseffekt. Den positiva samhällseffekten är integrerad i affärsidén och följs upp och mäts regelbundet.

En annan dimension är filantropin som ofta utgörs av förmögna privatpersoner, företag och riskkapitalister. De har kanske rört sig från traditionell filantropi, som ofta är ovillkorlig, till venture philanthropy som ställer krav på rapporterad samhällseffekt. De ser fördelarna med möjligheten att kombinera filantropiska donationer med impact investment och därmed få kapitalet att räcka längre. Genom att bidra med kompetens och affärsutveckling till verksamheter bidrar de med både kapital och kompetens. På den här sidan spektrumet brukar man tala om ”impact first”, det vill säga att samhällseffekten är viktigare än finansiell avkastning.

Den bild som många har är att kapitalet kanaliseras till olika former av investeringar inom varje samhällssektor, med olika syften och ambitioner. Det civila samhället, offentlig sektor och näringslivet var och en för sig, där samarbeten på tvären av sektorerna för att möta samhällsproblem hittills har varit sällsynta. Impact investment bygger på vertikala samarbeten över gränserna – näringsliv/offentlig sektor/civila samhället/akademi och filantropi – där själva drivkraften är att i samverkan med gemensamma krafter hitta nya lösningar på olika samhällsproblem. (Fig. 2).

MARKNADENS STORLEK

Marknaden för impact investment är fortfarande omogen och saknar gemensamma definitioner, vilket gör att det i skrivande stund inte finns jämförbara siffror. Kvantitativ fakta är en viktig faktor när man vill göra en bedömning av ett område och vart det är på väg. Tyvärr är impact investment så pass nytt att det fortfarande är svårt att få fram konkreta siffror och framförallt är det svårt att få fram siffror som är jämförbara. Det finns dock några källor som presenterar siffror som ger en fingervisning av storleken på marknaden och tillväxten.

Den senaste *Eurosif*-studien från 2014¹² visar att hela området för hållbara investeringar (SRI) växer i snabbare takt än den bredare europeiska kapitalmarknaden och att den absolut snabbast växande strategin är impact investment, med en tillväxt på 132 procent sedan 2011.¹³ Eurosif uppskattar totala investeringar i impact investment till 20 miljarder euro (baserat på europeiska institutionella investerare och kapitalförvaltare). Det ska dock ställas i relation till att den europeiska SRI-sektorn uppskattas överstiga 19 biljoner euro i samma studie.

KPMG uppskattade 2012 den globala marknaden för hållbara investeringar (SRI) till 13,6 biljoner amerikanska dollar och att Europa står för två tredjedelar av marknaden. I samma rapport sägs det att 44 fonder i undersökningen klassades som impact investment-fonder och att de hade 1,4 miljarder euro i investerade tillgångar, vilket var en ökning på 17 procent sedan 2010.¹⁴

JP Morgan genomförde tillsammans med Global Impact Investment Network (GIIN) nyligen sin andra globala undersökning riktad mot investerare och kapitalförvaltare inom området, *Spotlight on the Market*, där man uppskattar att respondenterna (fondförvaltare och stiftelser) redan 2013 har investerat 46 miljarder

FIG 2 Sektoriella samarbeten

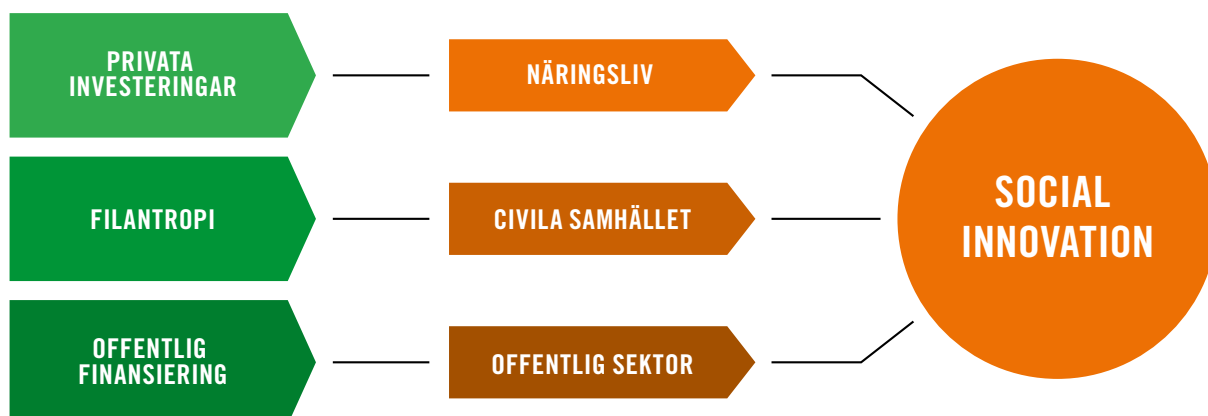
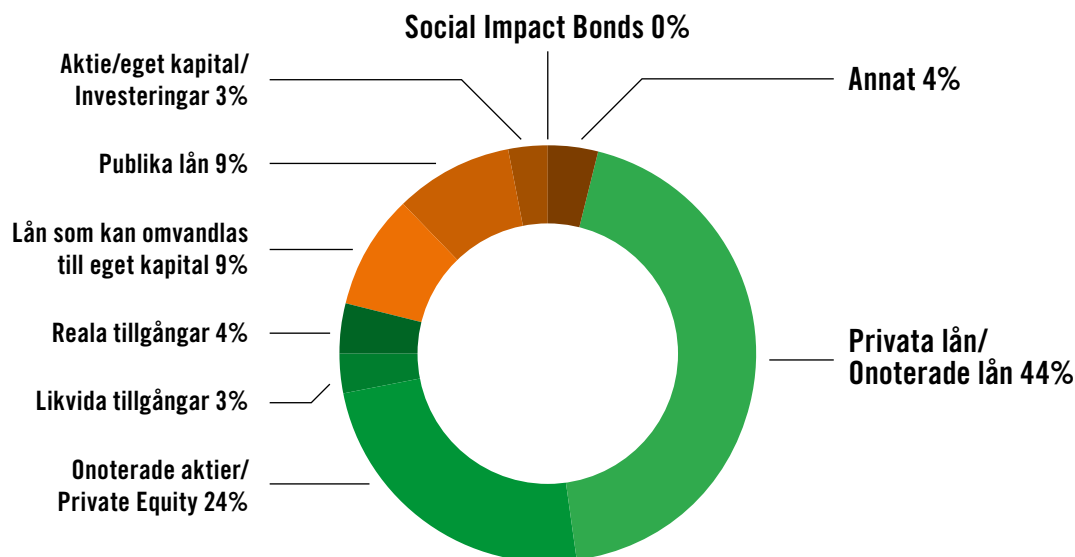

FIG 3 46 miljarder amerikanska dollar investerade 2013

Fördelning enligt finansieringsinstrument

Källa: JP Morgan/GIIN Spotlight on the Market, The Impact Investor Survey, Maj 2014.

amerikanska dollar i impact investment-fonder och att det kommer att öka med 12,7 miljarder amerikanska dollar (+27,6 procent) under 2014.¹⁵

Finansol i Frankrike rapporterar att det fanns 6,2 miljarder euro investerade i sociala investeringsfonder i Frankrike 2013, en tillväxt på 28,3 procent jämfört med föregående år.¹⁶

UK Cabinet office rapporterar att man uppskattar att den engelska marknaden 2011/2012 uppgår till 202 miljarder brittiska pund.¹⁷

Även om dessa siffror inte är jämförbara så ger de en fingervisning på storleken och framförallt tillväxten av kapital ämnat för impact investment.

God tillgång på kapital

Det totala privata kapitalet i världen har aldrig varit större. Privata förmögna personer (High Net Worth Individuals, HNWI) förvaldade 2013 rekordhöga totala tillgångar på 52,62 biljoner amerikanska dollar, en tillväxt på nästan 14 procent sedan 2012¹⁸. Prognosen, enligt Cap Gemini, är att siffran kommer att växa till ett nytt rekord på 64,3 biljoner amerikanska dollar år 2016. Institutionella investerare förvaldade tillgångar för 78,2 biljoner amerikanska dollar 2012¹⁹. Som referens kan nämnas att världens totala BNP 2013 uppskattades till 73,9 biljoner amerikanska dollar²⁰.

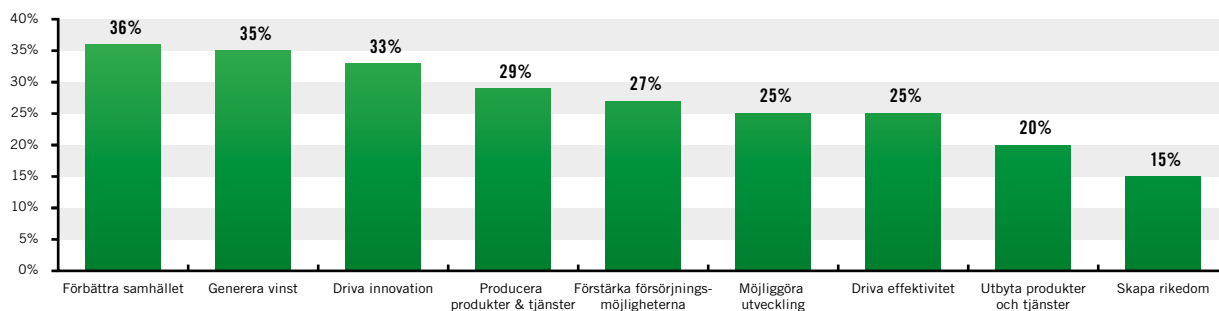
”While there is not enough money in foundation and government coffers to meet the defining tests of our time, there is enough money. It’s just locked up in private investment.”

Judith Rodin, President of the Rockefeller Foundation

Siffrorna visar att det finns enorma tillgångar i världen och att de växer i snabb takt. Vi står också inför ett generationsskifte där en ny yngre generation med nya värderingar kommer att ära en betydande andel av dessa tillgångar, vilket troligtvis kommer att medföra förändringar i hur kapitalet förvaltas. Enligt World Economic Forum kommer Generation X och Millenniegenerationen att ära uppskattningsvis 41 biljoner amerikanska dollar från Babyboomgenerationen²¹. Den yngre generationen har vuxit upp i ett samhälle som ställer mer långtgående krav på näringslivet, vad gäller såväl hållbarhet som etik, och har därför andra värderingar vad gäller företagande (Fig. 4).

FIG 4 Primär anledning att driva företag enligt millenniegenerationen

Procent av enkätens respondenter

Källa: From Margins to Mainstream, World Economic Forum 2013. Källdata från Deloitte.

EKOSystemET OCH DESS INTRESSETER

Inom impact investment hittar man en lång rad aktörer, som grovt förenklat kan sorteras i tre intressentkategorier:

1. Tillgång: Finansörer/Investerare

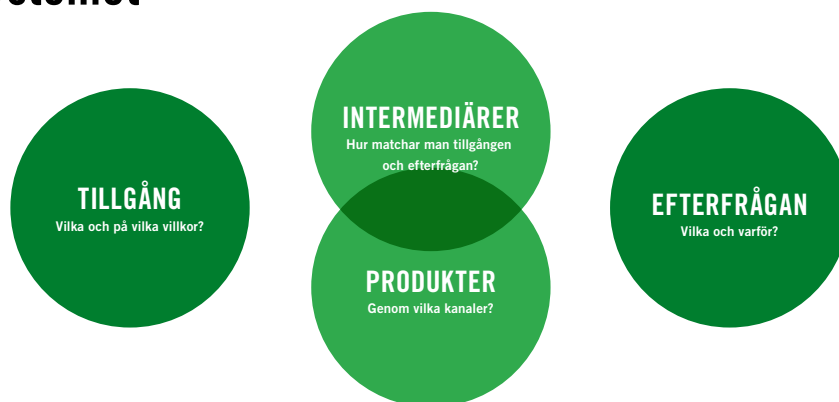
Investerare som söker samhällseffekt är en heterogen grupp med olika underliggande motiv och bakgrunder, men med en gemensam målsättning: att använda kapitalet för att skapa en positiv mätbar samhällsutveckling. Det finns en stor bredd av aktörer från affärsänglar till institutionella investerare.

2. Intermediärer och produkter

Intermediärer, eller mellanhänder, är verksamheter som håller ihop marknaden för impact investment. De är själva kittet eller kugghjulen som förmedlar och underlättar samarbeten. De har kunskap om hur man mäter och följer upp samhällseffekter, identifierar och screenar analyser av investeringar, stöttar och utbildar verksamheter i att bli mogna för att ta in nytt kapital, projektleder stora projekt och mycket mer.

Här hittar vi stödorganisationer och inkubatorer, finansbolag som paketerar fonder för impact investment, rådgivare och konsulter, plattformar för crowd funding, förmedlare av Social Impact Bonds, specialister

FIG 5 Ekosystemet

EFFEKT MÄTNING – Vilka samhällseffekter skapas?

POLITISKT ENGAGEMANG – Hur bidrar beslutsfattare på nationell och lokal nivå?

Källa: State of the Nation Report 2014, MaRS/Purpose Capital

på att mäta och följa upp samhällseffekter. Många initiativ innebär komplexa samarbetsformer och avtal mellan de involverade parterna, som kräver juridisk kompetens för att allt ska gå rätt till.

De intermediärer som paketerar investeringar och erbjuder fonder för impact investment fyller en viktig funktion. Impact investment innebär ett nytt sätt att tänka. Det involverar några extra steg i investeringsprocessen, som är både tidskrävande och involverar nya typer av kompetenser, vilket kan upplevas som hinder för en del investerare. Investeringsfonder med specifik kompetens och inriktning som hanterar hela investeringsprocessen samt säkrar uppföljning och rapportering underlättar för investerare. Det finns fonder med olika inriktning (hälsa, utbildning, utanförskap) och geografiskt fokus samt olika förväntningar på finansiell avkastning.

3. Efterfrågan: Innovatörer/entreprenörer

Social innovation bygger ofta på gränsöverskridande samarbeten där de olika parterna tillsammans söker nya lösningar till specifika samhällsproblem. Samhällsentreprenörer, sociala företag och innovatörer är några exempel på verksamheter som möter eller utmanar specifika samhällsproblem på nya sätt. De har ofta behov för nya finansieringsformer och är intressanta för impact-investerare som framförallt är intresserade av att se ett växande utbud av verksamheter, med en affärsidé som genererar en mätbar samhällseffekt och på sikt kan skalas upp, stå på egna ben och vara självförsörjande.

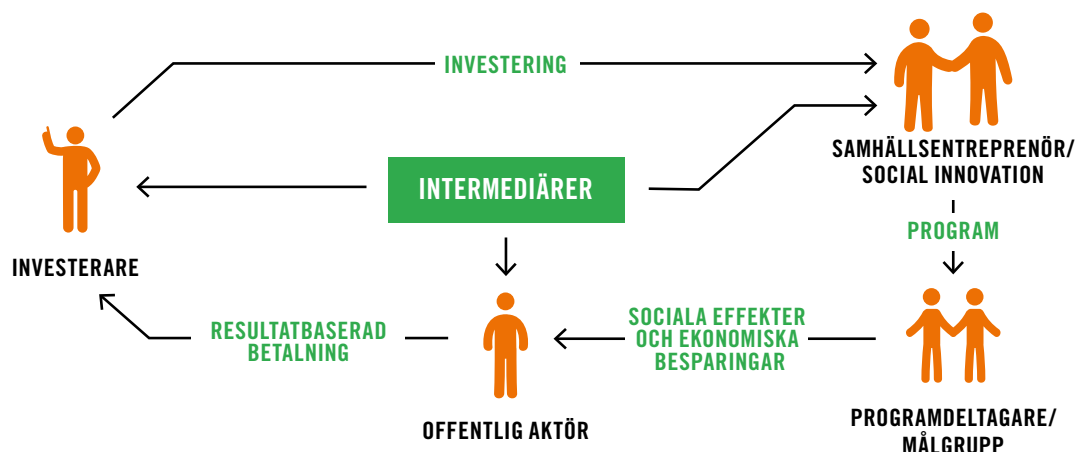
Främja ekosystemet

Inom impact investment talas det mycket om vikten av att främja ”ekosystemet” för impact investment, som en förutsättning för att området ska växa sig starkt och attrahera bredare kapital från flera källor. Tanken bygger på att ett fungerande ekosystem byggs upp av en rad aktörer som fyller olika roller för att systemet ska fungera och växa. Principiellt skiljer sig inte den här marknaden från andra i det att man har tre huvudkategorier med aktörer: de som står för kapitalförsörjning, de som står för efterfrågan och i mitten de som kopplar ihop utbud och efterfrågan, intermediärerna.

Idag är det för tidigt att tala om ett globalt etablerat ekosystem. G8-initiativet har lyft fram vikten av att arbeta med området för att skapa tydlighet och underlätta tillväxt. Man bör dock ha med sig att ekosystemet varierar något från land till land, beroende på den roll de olika aktörerna har och hur välfärdssystemet är utformat. Skillnaderna påverkar de underliggande drivkrafterna bakom impact investment. Som ett exempel lyfter G8-rapporten fram att i Frankrike och Italien är det den sociala sektorn som är drivande, medan det i Japan är stora företag. De olika drivkrafterna och aktörerna synliggörs genom nationella kartläggningar av det lokala ekosystemet.

I G8-arbetet har de olika länderna kunnat identifiera olika behov och drivkrafter hos olika intressentgrupper som är viktiga att förstå för att utveckla marknaden. Det kan vara behov inom områden som likviditet, styrning och ledning, finansiering, risktagande, utbildning, mandat och så vidare. De har också olika behov och tillvägagångssätt när det gäller att mäta framgång (finansiell avkastning och samhällsavkastning) och att hantera risker.

FIG 6 Generisk modell för Social Impact Bond

Källa: UK Cabinet Office.

SOCIAL IMPACT BONDS (SIB:S) – PRODUKTPAKETERING AV IMPACT INVESTMENT

Impact investment är ett nytt sätt att tänka när det gäller investeringar och det kan vara svårt att greppa. Det finns ett uttalat behov av att konkretisera och utveckla investeringsprodukter som tydliggör investeringsprocessen och samhällseffekten. Den mest omtalade och innovativa investeringsprodukten hittills är Social Impact Bond (SIB) (Fig. 6). SIB:s fokuserar på att öppna upp för privata investeringar för att utveckla nya innovativa lösningar på olika sociala problem.

Den första SIB:en utvecklades av Social Finance och lanserades i Storbritannien 2010. Sedan dess har området tagit rejäl fart, 2014 fanns det minst 24 SIB:s runt om i världen, med många fler under utveckling.

Finansiellt instrument

Förenklat kan man beskriva Social Impact Bonds som ett finansiellt instrument, där privata investerare finansierar ett åtgärdsprogram för att möta ett specifikt samhällsproblem som är av ekonomiskt intresse för offentlig sektor, exempelvis en kommun. Kommunen ringar in problemet och sätter kvantitativa mål, till exempel att minska antalet barn som blir placerade i familjehem under året, med en viss procent. Därefter vänder sig kommunen till en intermediär med uppdraget att formalisera initiativet och identifiera bästa möjliga utförandeorganisation samt identifiera och ta in externa finansierare.

Om åtgärdsprogrammet påvisar en reell förändring eller effekt, exempelvis en faktisk minskning i antalet barn placerade i familjehem, återbetalar den offentliga aktören investerarna, plus att de får en avkastning för de finansiella risker som de har tagit. Intermediären tar oftast en avgift från investerarna (alternativt ”bestäl-laren”) för att täcka sina kostnader. Om de överenskomna målen inte uppnås, riskerar investerarna att förlora sitt insatta kapital. Det här innebär att offentlig sektor flyttar över risken till investerarna.

Olika former och modeller

Det finns redan många olika former av SIB:s och man testas fram för att hitta modeller som passar olika sammanhang, samhällsutmaningar och alla involverade intressenter: brukare, utförare, investerare, kommuner och skattebetalare. Ingen SIB har ännu löpt ut, vilket gör att man inte har kunnat utvärdera den verkliga effekten av dem ännu. Detta till trots har SIB:s ändå fått mycket positiv uppmärksamhet.

Det finns ingen universell modell för alla typer av samhällsutmaningar. Varje SIB måste utvecklas utifrån det problem man vill lösa och det sammanhang man befinner sig i. Fokus ligger ofta på att finansiera förebyggande insatser.

ENLIGT EN RAPPORT FRÅN UNIVERSITY OF TORONTO²³ ÄR SIB:S EN PRODUKT AV TVÅ BEHOV, NÄMLIGEN:

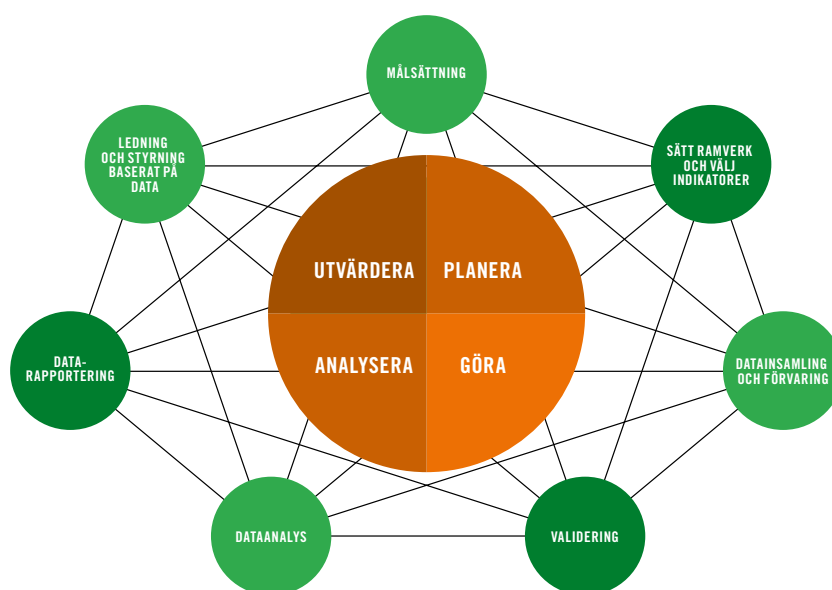
1. **Förflyttningen från att betala för utförda tjänster till att betala för ett faktiskt resultat eller en effekt.** Det finns ett ökande intresse för att visa vilket faktiskt värde som skapas när man anlitar externa verksamheter med hjälp av skattemedel.
2. **Tillväxten av sociala investeringar eller impact investment och efterfrågan av konkreta investeringsinstrument.** SIB:s är designade för att leverera både finansiell avkastning och ett samhällsvärde. Genom ett strukturerat avtal betalar kommunen/landstinget en avkastning till investerare när önskad samhällseffekt är uppnådd.

Några viktiga framgångsfaktorer för att utveckla en SIB är²²:

- Det måste finnas kvantifierbara besparingar för offentlig sektor, där besparingarna måste överstiga kostnaderna för genomförandet. Besparingarna ska helst kopplas till rörliga snarare än fasta kostnader (eftersom fasta kostnader ofta påverkas av faktorer som är svåra att isolera).
- Tydligt definierade utfallsindikatorer krävs. Eftersom SIB:s går ut på ersättning baserad på uppnådd effekt, behöver man från början formulera vad och hur man ska utvärdera om målet uppnåtts.
- Mildra externa faktorer som kan påverka utfallet.
- Strukturerat belöningssystem som minimerar felriktade belöningar är nödvändigt. Se till att helheten belönas, för att undvika fokus på lätta och snabba lösningar.

Samtidigt som SIB:s hyllas finns det också kritiker som menar att det bara är ett sätt för offentlig sektor att fransäga sig sitt eget ansvar och att utvidga sin budget. Först när de första effekt-obligationerna löper ut om ett par år kommer vi att veta om modellen verkligen kommer att leverera bättre samhällseffekter och kostnadsbesparingar. SIB:s ses som en lösning att finansiera nya innovativa metoder att arbeta med förebyggande åtgärder. Om det visar sig framgångsrikt återstår frågan: Hur bygger vi kompetens och kapacitet inom kommuner och landsting för att skala upp från projekt till att integrera detta tanke- och arbetssätt i verksamheten?

FIG 7 Faser och riktlinjer för Impact Measurement

Källa: Measuring Impact, Subject paper of the Impact Measurement Working Group, G8 Social Impact Investment Task Force.

EFFEKT MÄTNING

Utvärderingar och mätmetoder är ett område som skapar rynkor i många pannor och det finns olika skolor. Några strävar efter att hitta ett universellt rapporteringssystem, med gemensamma indikatorer för att möjliggöra jämförbarhet mellan olika investeringar. Andra menar att det inte är möjligt att hitta universella indikatorer för effektmätning, eftersom varje verksamhet och dess innovativa lösning är unik och har olika förutsättningar och syftar till olika mål. De flesta är dock eniga om att området behöver ett gemensamt språk och ramverk, kanske i form av en standard som alla kan enas runt.

Det finns idag ingen global överenskommen standard och arbetet med att komma fram till en sådan pågår. Hittills har vi sett två internationella initiativ inom området. Europakommissionen har drivit ett arbete i sin *GECES-grupp inom Social Business Initiative* och annonserade i juni 2014 en effektmätningstandard för impact investment²⁴ och *G8 Social Impact Investment Task Force* (se sid. 18) har samlat en grupp med världsledande individer inom området och publicerade rapporten ”Measuring Impact. Subject paper of the Impact Measurement Working Group” i september 2014. Båda initiativen är eniga om att ett standardiserat system för effektstyrning och rapportering skulle förbättra tillgängligheten av pålitlig och jämförbar data, vilket därmed skulle attrahera mer kapital. Det skulle också vara en möjliggörare för

investorerna att kanalisera kapitalet för att skapa största möjliga samhällspåverkan.

I *G8-rapporten Measuring Impact* har man en ganska balanserad syn på framtagandet av ett gemensamt system och menar att det kommer att ta tid. Rapporten ger därför rekommendationer i form av sju riktlinjer om hur man bör arbeta under tiden för att bidra till utvecklingen av standardiserade förhållningssätt. (Se Fig. 7) Riktlinjerna kan uppfattas som självklara, men för många investorer är de inte så lätta att genomföra i praktiken eftersom man ofta saknar resurser för att införa en fungerande utvärderingsprocess.

I samarbete med en rad olika intressenter från både Europa och USA utvecklade *European Venture Philanthropy Association (EVPA)* den första övergripande handboken inom området: ”En handbok i att mäta sociala effekter för sociala investorer” 2013, utgiven och översatt till svenska av MSI och EVPA. Handboken presenterar en process i fem steg, tillhandahåller olika verktyg och belyser diverse frågeställningar för varje steg i processen. Den processen har legat till grund för arbetet inom GECES och G8.

I USA har *The Global Investing Network (GIIN)* utvecklat ett system med indikatorer och definitioner för att lägga grunden till en gemensam standard. *IRIS* är idag det enda kända initiativet till att utveckla standardindikatorer och har idag över 500 indikatorer som är strukturerade efter olika sektorer som

jordbruk, utbildning, miljö och hälsa. Katalogen med indikatorer uppdateras regelbundet med in-put från IRIS Advisory Body och är utformad för att tillgodose investerarens behov att mäta och följa upp samhällsdimensionen i sina investeringar samt att utvärdera nya investeringsmöjligheter. IRIS anses också som ett viktigt initiativ att legitimera impact investment. Den amerikanska rikstäckande organisationen ”Small Business Administration”(SBA) har utnämnt IRIS som sitt primära verktyg för effektmätning för fonder inom impact investment.

Det råder ingen brist på metoder och verktyg för att mäta och följa upp samhällseffekter. I samtal med utförare kan man ofta urskilja stort fokus på vilka verktyg man ska använda sig av. Det viktiga är att utgå från vilket problem man vill lösa, alternativt vilket behov man vill tillgodose. Därefter tydliggöra vad det är man vill åstadkomma, konkretisera målsättningen med verksamheten/investeringen, definiera de aktiviteter som krävs för att uppnå målet, vad man behöver mäta för att förstå om man är framgångsrik, på vilket sätt informationen ska användas och för vem. Ett vanligt verktyg för att komma igång är Logic Model kombinerat med förändringsteori (Theory of change) (Fig. 8).

POLICY

Policyutveckling är en viktig komponent för att få marknaden för impact investment att växa och för att skapa incitament för privat kapital att investera i och bidra till en positiv samhällsutveckling.

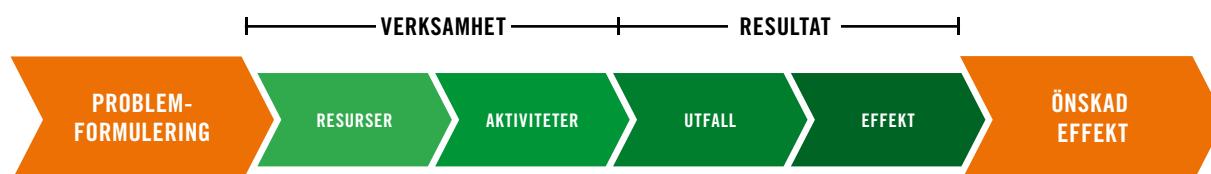
Impact Investment Policy Collaborative (IIPC) är ett kunskapscenter som grundades för fem år sedan av Pacific Community Ventures och initiativet för ansvarsfulla investeringar vid Harvard Universitet. Deras mission är att bygga ett globalt nätverk av verksamheter och individer som arbetar med att förstå på vilka sätt policy kan katalysera tillväxten av impact investment. De har arbetat tillsammans med en global intressegemenskap av policymakare, forskare och andra intressenter för att utveckla The London Principles²⁵, som ska fungera som ett stöd för regeringar som vill utveckla ramverk för att främja impact investment.

The London Principles har utvecklats utifrån en rad politiska, ekonomiska och kulturella sammanhang. Målet har varit att principerna ska vara relevanta och fungera i olika länder och kulturer samt i olika stadier av utvecklingen av ett ekosystem för impact investment. De ska också kunna fungera som praktiska verktyg, vilket precis skett i Hong Kong, som tydligt utgår från The London Principles i en rapport där de utvecklat sin egen strategi för området²⁶.

IIPC presenterar också en rad åtgärder för varje princip som beslutsfattare på statlig, regional och kommunal nivå kan vidta. Dessa åtgärder finns på IIPC:s hemsida (se not 25).

1. **Tydligt syfte.**
Ett tydligt syfte från regeringens sida som förstärker den strategi och politik som är integrerad i befintliga marknadsstrukturer. Uttalade specifika sociala mål och en tydligt definierad roll för impact investment att uppnå dessa mål.
2. **Engagera olika intressentgrupper.**
Att engagera olika intressentgrupper legitimerar policyframtagning.
3. **Förvalta och utveckla marknaden.**
Ett aktivt förvaltarenskap av marknaden garanterar en helhetsvision för impact investment.
4. **Institutionella resurser.**
Att säkra institutionella resurser möjliggör att man använder resurser på ett effektivt sätt. Det skapar förutsättningar för att utveckla innovativa strategier och verktyg som löser grundläggande sociala problem.
5. **Universell transparens.**
Transparens säkrar att uttalade mål är tydliga och att framsteg öppet mäts och rapporteras till berörda intressenter och allmänheten i stort. Transparens möjliggör ledarskap i offentlig innovation, skyddar mot risken för verklig eller upplevd partiskhet, hanterar förväntningar och skapar delaktighet.

FIG 8 Theory of Change/Logic Model

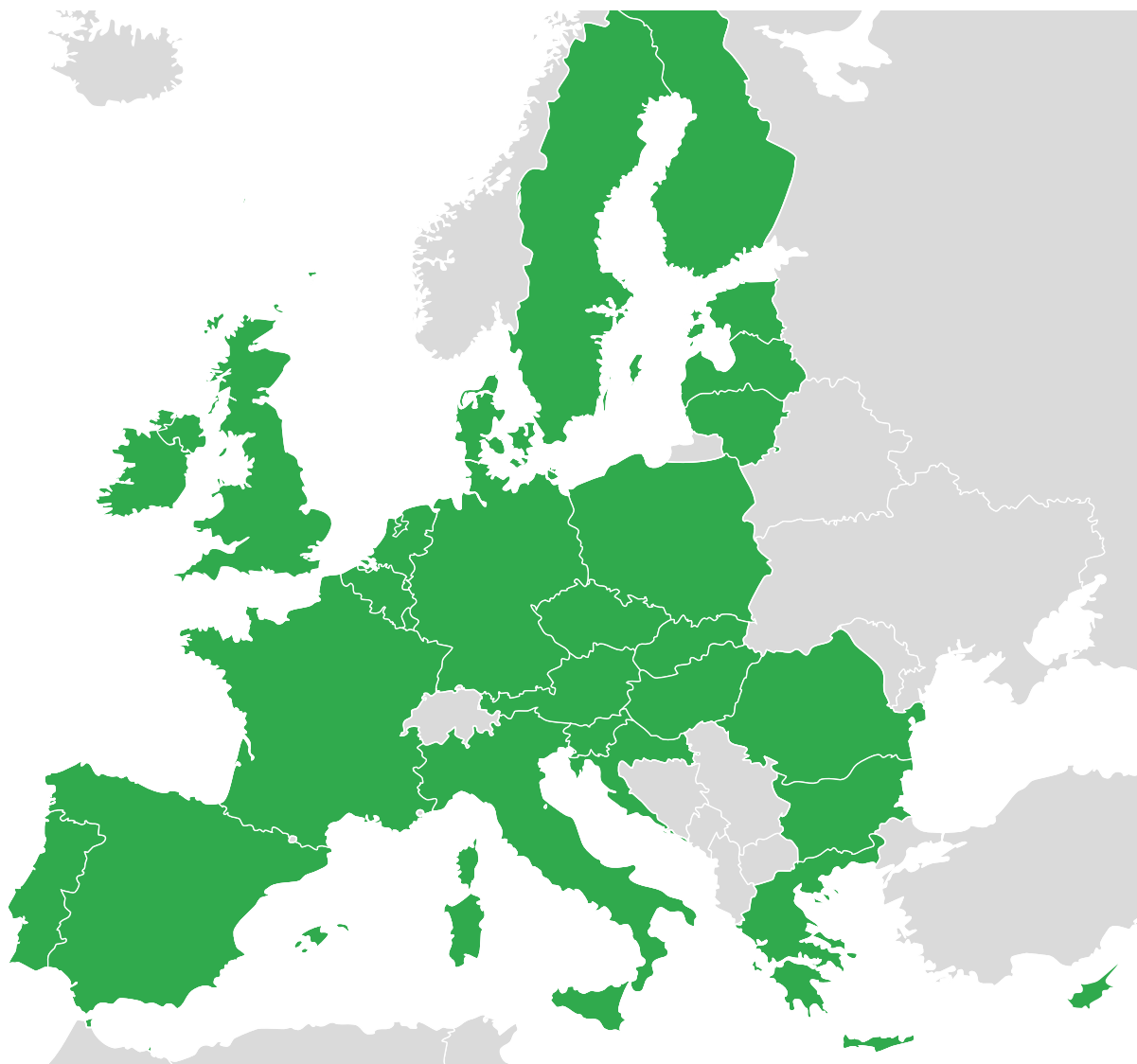

3. TVÅ INTERNATIONELLA GRÄNSÖVERSKRIDANDE INITIATIV

LÄRDOMAR FRÅN EU OCH G8

Impact investment är en marknad under utveckling. I rapportens tredje del tittar vi närmare på de senaste årens utveckling inom två internationella gränsöverskridande samarbeten: Social Business Initiative inom EU och G8 Social Impact Investment Task Force. Genom denna utblick lär vi oss mer om viktiga framgångsfaktorer för att frigöra kapital för investeringar i social innovation och samhällsföretagande.

EU – MED SOCIAL BUSINESS INITIATIVE SOM RYGGGRAD

”Europe’s economic and social model needs to reinvent itself. We need growth that is fairer, greener and anchored in local communities. A model that values social cohesion as a genuine source of collective wealth.”

Citatet kommer från den så kallade *Strasbourgdeklarationen*²⁷ som summerade slutsatser från en EU-konferens om Initiativet för socialt företagande²⁸ (Social Business Initiative, SBI), som ägde rum i Frankrike i januari 2014.

Inom EU är *SBI*, som lanserades 2011, ryggraden i arbetet kring samhälls-entreprenörskap och social innovation. Initiativet presenterades av den franske kommissionären Michel Barnier med ansvar för den inre marknaden och tjänster, däribland finansiella tjänster.

”Vi står inför komplexa samhällsutmaningar och behöver hitta nya vägar för att lösa dem och mobilisera resurser från olika sektorer i samhället. Just nu finns en stark rörelse inom EU när det gäller social innovation där socialt och idéburet företagande/entreprenörskap ses som centrala aktörer. Här är lämplig finansiering en förutsättning, men viktigt är att den anpassas till nationella kontexter och välfärdsmodeller i de olika länderna.”

Ariane Rodert, Vice President, Group 3 vid European Economic and Social Committee

Det är idag svårt att sia om hur EU, med den nya kommissionen på plats, kommer att driva arbetet vidare. Men flera bedömare menar att området kan ha tyngd framöver, inte minst eftersom initiativet kan ses som ett verktyg att möta de sociala utmaningarna i Europa i finanskrisens spår och bidra till nya mer hållbara vägar till ekonomisk utveckling och sysselsättning.

Syftet med SBI är att främja utveckling och tillväxt av sociala företag (social enterprises) som en del i den gemensamma strategin Europa 2020²⁹ för jobb och tillväxt i EU:s 27 medlemsländer. SBI betraktas som ett viktigt verktyg för att uppnå målet att skapa en smart, hållbar tillväxt för alla.

Sociala företag är, enligt SBI,³⁰:

- Företag för vilka det sociala eller samhälleliga syftet är själva motivet för den kommersiella verksamheten, vilket ofta tar sig uttryck i en hög grad av social innovation.
- Företag vars vinster till större delen återinvesteras i förverkligandet av detta sociala syfte.
- Företag vars organisation eller ägandeform återspeglar uppdraget och utgår från principer om demokrati, medbestämmande eller social rättvisa.

SBI omfattar tre delar och totalt 11 nyckelinsatser³¹:

För att kontinuerligt följa upp genomförandet av SBI har EU-kommissionen utsett en expertgrupp kallad GECES, där även en tjänsteman från svenska Regeringskansliet ingår.³² En särskild undergrupp till GECES³³ (där även Erika Augustinsson från MSI var en av medlemmarna) har utarbetat ett förslag till riktlinjer för att mäta samhällseffekter, som i hög grad bygger på tidigare arbete i EVPA (European Venture Philanthropy Association). Dessa riktlinjer antogs av GECES i juni 2014³⁴ och utmynnar i en rekommendation att använda en stegvis process snarare än en enskild metod för att mäta samhällseffekter.³⁵ Arbetet med SBI drivs i nära dialog med Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, där den svenska ledamoten Ariane Rodert haft en framträdande roll.

Även om alla tre delarna i SBI är relevanta för att skapa ett väl fungerande ekosystem för impact investment inom EU, väljer vi här att enbart fördjupa oss i den första delen: att förbättra tillgång till finansiering.

Förbättra tillgång till privat kapital

Nyckelinsats 1 i genomförandet av SBI har varit införandet av Europeiska fonder för socialt företagande, EuSEF. Under 2013 röstade EU-parlamentet och Europeiska rådet igenom en certifiering av dessa fonder, EuSEF^{36, 37}. För att få del av certifieringen måste minst 70 procent av investeringskapitalet investeras i sociala företag eller i strukturer som investerar i sådana.

FIG 9 Social Business Initiative, SBI:s 3 delar

REKOMMENDATIONER	FÖRSLAG PÅ ÅTGÄRDER
1. Förbättra tillgång till finansiering	<ul style="list-style-type: none"> • Underlätta tillgång till privat kapital (nyckelinsatser 1 och 2). • Mobilisera finansiering från EU (nyckelinsatser 3 och 4).
2. Skapa ökad synlighet för sociala företag	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckla verktyg för att bättre förstå sektorn och öka synligheten för samhälls-entreprenörskap (nyckelinsatser 5, 6 och 7). • Stärka ledarkompetens, professionalism och nätverkande för sociala företag (nyckelinsats 8).
3. Skapa bättre anpassade lagar och regelverk	<ul style="list-style-type: none"> • Utforma lämpliga juridiska former för samhällsentreprenörskap inom EU (nyckelinsats 9). • Offentlig upphandling (nyckelinsats 10). • Statligt stöd (nyckelinsats 11).

”Social business can be indeed a very powerful agenda for change. To deliver better outcomes for the common good. To show that it is possible to do things more responsibly and more fairly, whilst still being a success on the market. And to become a real engine of growth in the EU. Europe must not only be part of these changes. Europe should be in the lead.”

José Manuel Barroso, EU-kommissionens tidigare ordförande

Direktiv för den underliggande registreringen finns inom Alternative Investment Fund Management Directive (AIFMD) och implementeras av respektive medlemsland.

I Sverige är det Finansinspektionen som ansvarar och är den instans man vänder sig till för certifiering. Målet är att främja utvecklingen av europeiska fonder av detta slag. EuSEF-certifieringen tillåter kapitalanskaffning inom hela EU och underlättar framförallt kontakterna med institutionella investerare (banker, pensionsfonder och försäkringsbolag) från alla medlemsländer. Ambitionen är att öka tillgången på privat kapital för sociala företag samt underlätta för kapitalförvaltare att sätta upp fonder för sociala företagare och att verka med dessa fonder i flera medlemsländer.

Ibland talas det om certifieringen som ett slags EU-pass för fonderna. En viktig del är att skapa ett gemensamt ramverk för information och rapportering om dessa investeringar, för att bättre synliggöra dessa fonder och de investeringsobjekt som är aktuella, det vill säga sociala företag och strukturer som investerar i dessa företag.

Tillgång till mikrokrediter

Nyckelinsats 2 handlar om att underlätta tillgången till mikrokrediter. EU antog i slutet av 2013 en uppförandekod för mikrokrediter,³⁸ för att skapa goda förutsättningar för en väl fungerande mikrokreditmarknad inom EU. Som en del i det nya programmet för sysselsättning och social innovation (EaSI), som lanserades i juni 2013, vidareutvecklas stöd till utveckling av mikrokreditmarknaden.

Utöver dessa insatser har nya regleringar införts för att främja utvecklingen av den Europeiska marknaden

för riskkapital i tidiga skeden. Vidare har Europeiska investeringsfonden, där EU-kommissionen finns med som en av ägarna, lanserat en fond i fond för impact investment i maj 2013, kallad social impact accelerator³⁹.

Mobilisera finansiering från EU

Nyckelinsats 3 handlar om införandet av ett nytt program för sysselsättning och social innovation (EaSI) som nämnts ovan. Det lanserades i juni 2013 med en total budget på dryga 800 miljoner Euro för perioden 2014 till 2020. Programmet omfattar tre delar, varav mikrokreditsatsningen som nämntes ovan är en. Av de övriga två är Progress det mest intressanta, då en öronmärkt del handlar om social innovation och social policy-experimentering.

Nyckelinsats 4 handlar om en reformering av sammanhållningspolitiken (bl a EU:s regionalpolitik), vilket innebär att investering i sociala företag finns med som en prioriterad insats i programmen för socialfonden och strukturfonder för perioden 2014 till 2020.⁴⁰

Paketet om sociala investeringar

Utöver SBI, och som en del i EU:s arbete med att möta konsekvenserna av finanskrisen, presenterade EU-kommissionen i februari 2013 sitt ”Paketet för sociala investeringar” (Social Investment Package)⁴¹. Här uppmanar EU-kommissionen medlemsländerna att modernisera sina välfärdsstater genom sociala investeringar, arbeta aktivt med social inkludering och investera i människors livslånga välmående. I dokumentet ger EU-kommissionen vägledning till hur framför allt EU-medel från socialfonden kan användas av medlemsländer för dessa syften.

”We’ve got a great idea here that can transform our societies by using the power of finance to tackle the most difficult social problems ... the potential for social investment is that big.”

David Cameron, premiärminister i Storbritannien

G8 – ARBETAR TILLSAMMANS FÖR ATT STÄRKA OMRÅDET

Under Storbritanniens ledarskap för G8 2013, bjöd David Cameron in till ett G8 Social Impact Investment Forum⁴². Det var första gången man använde sig av G8 som en plattform för att diskutera sociala investeringar. Syftet med mötet var att diskutera hur man tillsammans, inom G8, kan arbeta för att utveckla impact investment och säkra en stabil och uthållig tillväxt över tid inom området.

Under mötet ringade man in behoven i tre huvudområden och bestämde hur de skulle åtgärdas:

1. Behovet av att *bygga en global gemenskap* runt sociala investeringar, med en öppenhet för nya samarbetsformer och nya aktörer.
Åtgärd: Skapa en Social Impact Investment Taskforce.
2. Behovet av att *skapa gemensamma ramverk* för att bättre kunna förstå marknadspotentialen och utforska möjligheter för införandet av gemensamma standarder inom området för effektmätning.
Åtgärder:
 - a. Ge OECD uppdraget att ta fram en rapport om den globala utvecklingen inom området för social impact investment.
 - b. Tillsätta en separat arbetsgrupp med experter inom effektmätning.
3. Behovet av att *utveckla och dela bästa praxis* – både i politiken och mellan marknadsaktörerna.
Åtgärd: Global Learning Exchange⁴³ för området social impact investment.

Efter mötet, i juni 2013, formades G8-Social Impact Investment Task Force under ledning av Sir Ronald Cohen, en prominent affärsman från Storbritannien som ledde Storbritanniens Social Finance Task Force år 2000. Det övergripande syftet med att bilda denna Task Force var att skapa en form av katalysator för den fortsatta utvecklingen av en global marknad för social impact investment. Arbetet strukturerades upp i åtta landspecifika grupper, så kallade National Advisory Board (NAB) samt fyra specifika ämnesgrupper. Totalt beräknar man att cirka 200 personer har varit involverade i arbetet det senaste året (Fig. 10).

Arbete i nationella grupper (NAB:s)

Det primära syftet med att arbeta med nationella grupper har varit att bygga upp kunskap om de lokala ekosystemen och för att identifiera både drivkrafter och hinder som ligger i vägen för utvecklingen av marknaden i respektive land. Detta har i sin tur underlättat arbetet med att identifiera åtgärder för att undanröja hinder och skapa incitament för att styra kapital till impact investment.

Den 15 september 2014 kom G8 Social Impact Investment Task Force ut med sin slutrapport: Impact Investment: The Invisible Heart of Markets⁴⁴. Utöver huvudrapporten, mynnade arbetet ut i en rad olika rapporter, där varje NAB producerade en rapport och de olika arbetsgrupperna levererade rapporter om effektmätning, styrmedel och mål samt allokering av tillgångar.

Efterlyser ny syn på kapitalanvändning

På ett övergripande plan lyfter rapporten fram att vi behöver en ny syn på kapitalanvändningen, där man lägger till effekt som det tredje elementet på investeringar vid sidan av risk och avkastning. Rapporten

lyfter fram löftet om impact investment som ett kraftfullt instrument för att möta kommande utmaningar i form av sociala och miljömässiga problemställningar. G8 social impact investment task force levererar 8 övergripande rekommendationer i sin slutrapport.

Den vision som presenteras av G8 innebär att vi gemensamt måste skapa ett engagemang utan motstycke för utvecklingen av både individuella och organisatoriska färdigheter, för att möjliggöra tvärsektoriella samarbeten. En viktig del av framgångsreceptet är kompetensutveckling samt ett gemensamt språk, att använda oavsett sektor och bransch; något de kallar ”multilingual leadership”.

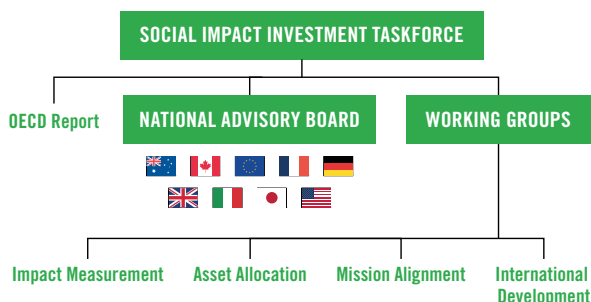
En språklig dimension som blir tydlig i rapporten är bristen på gemensam vokabulär när det gäller impact investment. I rapporten använder man olika termer för att beskriva liknande saker i olika delar av rapporten. Det finns inga direkta termer i det svenska språket som är synonyma eller användbara för dessa nya termer, vilket tyder på att detta är ytterligare en utmaning att ta tag i.

Regeringar nyckelspelare

Rapporten tydliggör regeringars roll som en nyckelspelare för att skapa ett fungerande ekosystem för impact investment. Regering och offentlig sektor är nyckelaktörer, eftersom de har rollerna som både *marknadsbyggare* och *upphandlare av samhällseffekter*. De har också makten att *undanröja hinder* och se till att de goda intentionerna hos företagen är säkrade över tid. Det går inte att presentera någon standardlösning eftersom varje lands regering måste utgå från sitt eget sammanhang, som nuvarande policy, välfärdssystem, kultur och historia. En annan viktig aspekt är givetvis åt vilket håll man vill driva utvecklingen, baserat på de utmaningar man står inför lokalt.

G8 Task Force summerar sina rekommendationer till regeringar som är intresserade av att bygga upp impact investment i ett antal konkreta aktiviteter, strukturerade runt de tre roller en regering kan ha: marknadsbyggare, marknadsaktör och marknadsförvaltare (Fig. 12).

FIG 10 Social Impact Investment Task Force – Struktur

G8 SOCIAL IMPACT INVESTMENT TASK FORCE LEVERERAR 8 ÖVERGRIPANDE REKOMMENDATIONER I SIN SLUTRAPPORT

Utöver dessa övergripande rekommendationer kommer också ett antal ämnesrelaterade rekommendationer.

1. Ange mätbara effektmål och följ upp resultatavvikelser mot dessa.
2. Investerare bör överväga tre dimensioner: risk, avkastning och effekt.
3. Klargör förvaltarens och styrelsens ansvar och befogenheter: utvidga till att beakta såväl social som ekonomisk avkastning på investeringar.
4. Resultatbaserad upphandling: statliga och kommunala beslutsfattare bör överväga att underlätta resultatbaserade upplägg såsom Social Impact Bonds och samtidigt anpassa nationella ekosystem för att stödja impact investment.
5. Överväg att inrätta en "grossist för sociala investeringar", ämnad att driva utvecklingen inom impact investment. Utforska möjligheten att finansiera denna aktör med tillgångar som står utan fordringsägare, exempelvis dödsbon utan arvingar.
6. Utöka kapaciteten i den sociala sektorns organisationer: regeringar och stiftelser bör överväga att inrätta kapacitetsbyggande bidragsprogram.
7. Skapa juridiska former eller bestämmelser som skyddar den ursprungliga sociala idégrunden för "effektdrivna företag".
8. Stötta utvecklingen av impact investment inom biståndet: statliga och kommunala beslutsfattare bör överväga att ge sina biståndsorgan flexibilitet för att utforska impact investment och dess möjligheter. Utforska möjligheten att inrätta ett finansieringsorgan för att attrahera kapital för finansiering i tidiga skeden, och en DIB Social Outcomes Fond för att finansiera framgångsrika Development Impact Bonds (DIB)⁴⁵.

FIG 11 G8 SIITF: Ämnesrelaterade rekommendationer

<p>ENTREPRENÖRSKAP MED SAMHÄLLEEFFEKT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ge bidrag och stöd till organisationer inom den sociala sektorn som möjliggör kapacitetsutbyggnad hos dessa. • Skapa juridiska organisationsformer eller bestämmelser som skyddar den uttalade samhällsnyttan hos företagen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ta bort regler som hindrar organisationer inom civila samhället från att generera intäkter. • Öka samhällsentreprenörers tillgång till kapital, även för dem som befinner sig i ett tidigt skede. • Bredda utformningen av resultatbaserad upphandling från offentlig sektor.
<p>DEN FÖRSTA BILJONEN</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Introducera policys och skattemässiga incitament för impact investment. • Breddat investeringsmandat hos stiftelse- och pensionsfondsförvaltare samt styrelser, för att tillåta impact investment. • Stötta utvecklingen av specialiserade intermediärer som hanterar och utvecklar produkter och tjänster inom impact investment. • Gör produkter för impact investment tillgängliga för småsparare, pensionärer och sparare i allmänhet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Etablera en "grossist för sociala investeringar", med syfte att driva utvecklingen inom impact investment, genom att utveckla specialiserade investerings-intermediärer. Utforska möjligheten att finansiera detta med tillgångar som står utan fordringsägare, t.ex. dödsbon utan arvingar. • Stiftelser och filantroper avsätter en procent av sitt kapital eller förmögenhet för impact investment.
<p>DEN TREDJE DIMENSIONEN</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stötta ett gemensamt rapporteringssystem för effekt som innefattar befintliga initiativ från GRI, SASB, GIIN, EU och GIIRS. • Publicera data som kommunicerar de sammanlagda kostnaderna för att ta sig an olika sociala frågor. • Stötta standardiserad mätning av sociala effekter, att visas tillsammans med finansiell rapportering. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stiftelser kan bistå med kapital för att stötta idéburna verksamheter att bygga upp intern kapacitet för att mäta effekten. • Statliga och kommunala beslutsfattare integrerar effektmätning i sina rapporterings- och avtalskrav.
<p>BISTÅND</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stötta samordning och samverkan mellan biståndsfinansieringen och utvecklingsorgan inom den privata sektorn för att främja impact investment. • Utforska utvecklingen av fonder för impact investment, för att stötta små och medelstora företag och dem som fokuserar på marginaliserade målgrupper. • Möjliggör för biståndsfinansieringsinstitut att öka insatser inom impact investment. • Utforska inrättandet av en finansieringsfacilitet för impact investment, för att ge nystartade företag riskkapital. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inspirera nationella regeringar att undersöka hur Social Impact Bonds och Development Impact Bonds kan bidra till effektivitet och effekt i leveransen av samhällstjänster. • Utforska skapandet av en övergripande fond, "DIB Sociala Effekter fond", för att betala för framgångsrika Development Impact Bonds.

FIG 12 G8 SIITF: Rekommenderade aktiviteter för regeringar

	MÅL	AKTIVITETER
MARKNADSBYGGARE	Öka tillgängliga resurser till "effekt drivna verksamheter" för att stärka deras möjligheter att växa.	<ul style="list-style-type: none"> • Ge bidrag för kapacitetsuppbyggnad till "effekt drivna organisationer". • Förbättra tillgången till kapital till "effekt drivna organisationer" på alla nivåer – idéstadiet, uppstart och tillväxt.
	Öka flödet av talanger till sektorn för att bygga och öka tillväxten hos verksamheter med fokus på att skapa samhällseffekt.	<ul style="list-style-type: none"> • Lyft fram framgångar i branschen och erbjud belöningar för innovation. • Överväg att ta fram skatteincitament för verksamheter som genererar positiv samhällseffekt.
	Utveckla en kultur för impact investment. Stötta tillväxten av intermediärer som hanterar kapital som söker samhällseffekt och ger professionell rådgivning och tjänster till sektorn för impact investment.	<ul style="list-style-type: none"> • Skapa en "grossist" för sociala investeringar med syfte att fungera som en marknadsledare, eventuellt finansierad med kapital från bankkonton utan efterlevande samt försäkringsbolag och pensionsfonder. • Överväg en form av bidrag/stöd till fonder för impact investment, som investerar i ett tidigt stadium, intermediärer och konsultföretag. • Stötta insatser för att inrätta ett system för certifieringssystem som identifierar sociala finansiella produkter för särskilda segment av marknaden.
MARKNADSÄKTÖR	Öka effektiviteten i statens roll som köpare av samhällseffekter.	<ul style="list-style-type: none"> • Bredda användningen av resultat- och effektbaserad upphandling. • Skapa nationella konsoliderade fonder för samhällseffekt, som kan användas av statliga och kommunala myndigheter som har svårigheter att identifiera det fulla värdet av de sociala effekter som de uppnår.
	Öka flödet av investeringar från traditionella investerare till verksamheter med fokus på samhällseffekt.	<ul style="list-style-type: none"> • Stimulera tillväxten av impact investment genom att ge matchande finansiering. Arbeta med riskminimering och andra garantier. Kanalisera investeringskapital till en grossist för sociala investeringar eller en fond för impact investing.
MARKNADSFÖRVALTARE	Skapa ett anpassat regelverk, juridiska ramar för verksamheter med fokus på samhällseffekt.	<ul style="list-style-type: none"> • Skapa juridiska former eller bestämmelser som skyddar den ursprungliga sociala idégrunden. • Skapa friare regelverk runt intäktsgenererande verksamheter, kopplat till civila samhällets organisationer.
	Se till att det finns färre rättsliga och regleringsmässiga hinder för potentiella "effektinvestorer".	<ul style="list-style-type: none"> • Uppmuntra pensionsfonder och leverantörer av andra skattegynnade sparprogram och produkter att inkludera alternativ för impact investment i sina erbjudanden. • Minska restriktionerna för verksamheter som riktar sig till småsparare, t.ex. genom crowdfunding och andra åtgärder. • Bredda investeringsmandatet hos stiftelser och pensionsfondsförvaltare, så att impact investment tillåts.

4. LANDSPROFILER

LÄRDOMAR FRÅN FYRA LEDANDE LÄNDER INOM IMPACT INVESTMENT

Den fjärde delen av rapporten beskriver den lokala utvecklingen av impact investment i fyra länder som anses ligga i framkant: Storbritannien, Frankrike, Kanada och USA. Dessa länder har även medverkat i G8 Social Investment Task Force. Varje land i rapporten introduceras med en faktaruta med syfte att försöka skapa en kvantitativ bild av området i respektive land. Faktarutorna är på intet sätt jämförbara med varandra. I de länder där det funnits en Social Finance Task Force (eller liknande) har vi redogjort för deras rekommendationer och förslag till åtgärder. I de fall där arbetet startat först i samband med landets National Advisory Board inom G8, har vi istället redogjort för det.

STORBRITANNIEN – LANDET DÄR SOCIAL IMPACT BONDS FÖDDES

SNABBA FAKTA OM STORBRITANNIEN

Storlek på marknaden för impact investment:

165 miljoner brittiska pund investerade 2011⁴⁶
och 202 miljoner investerade 2013⁴⁷ (21 procents tillväxt)

Antal investeringar:

765⁴⁸ (765/202 = 264 000 pund i genomsnitt), 2013

Förväntad tillväxt:

750 miljoner pund 2015; 1 miljard pund 2016⁴⁹

SIB:s:

17⁵⁰ (2013)

Årlig omsättning sociala företag*:

163 miljarder pund⁵¹

Antal sociala företag*:

180 000 (15 procent av SMEs)⁵², 2012

Antal sysselsatta inom sektorn:

cirka 2 miljoner⁵³, 2012

Organisationsformer som klassas som sociala företag*:

Registered Charity: Kan inte ha aktiekapital, har en icke-verkställande styrelse, kan endast använda finansiering för att driva sin mission framåt samt kan inte betala ut vinster till investerare men kan låna kapital.

Community Interest Company (CIC): Kan ha aktiekapital och anställda kan vara styrelseledamöter, vinstutdelningar har ett tak.

IPS Community Benefit Society: Juridisk organisationsform som skapas med det primära syftet att generera värde för det lokala samhället. Den ska leva upp till den kooperativa principen: en medlem, en röst, oavsett insats.

Charity Commission: Kommissionen är en egen myndighet som reglerar registrerade välgörenhetsorganisationer (charities). Kommissionen ligger inte under något departement utan svarar direkt till det brittiska parlamentet och styrs av en styrelse.

Exempel på nyckelaktörer:

Bridges Ventures, Nesta, Social Finance, Big Society Capital, New Philanthropy Capital, Clearly So, Esmée Fairbairn Foundation, Unltd och Triodos Bank

* Direktöversatt från engelskans Social Enterprise

Storbritannien har haft en betydande roll på den internationella arenan för impact investment och anses av många vara en förebild för den marknad som nu håller på att växa fram internationellt. Den bilden byggs framförallt på deras Social Finance Task Force, som redan år 2000 tog fram en strategi och har varit en stark drivkraft i utvecklingen. Ytterligare bidragande faktorer till deras framgångsrika arbete är innovationer som Social Impact Bonds och Big Society Capital.

Att Storbritannien ligger i framkant inom impact investment är dock ingen tillfällighet, utan frukten av nästan två decenniers konsekvent arbete, drivet av framförallt eldsjelen Sir Ronald Cohen (invandrare från Egypten samt grundare till Apax Partners, British Venture Capital Association och European Venture Capital Association). Genom att titta tillbaka på de drivkrafter som varit strategiskt viktiga och det arbete som gjorts kan man bättre förstå hur marknaden är uppbyggd.

Avregleringen av välfärden

En viktig drivkraft i utvecklingen har varit den snabba avregleringen av välfärdstjänster och outsourcing av dessa tjänster till externa aktörer. Vid en tillbakablick kan man härleda dagens utveckling till Thatchers politiska och ekonomiska filosofi. Det var hennes obevekliga tro på fria marknader och entreprenörskap som drev fram en stark privatiseringspolitik, som sedan har fortsatt genom åren. Tony Blairs regim genomförde också många kontroversiella strukturreformer inom bland annat vård och utbildning, som ledde till ökad outsourcing av välfärdstjänster i extern regi.

Mot slutet av 1990-talet fick regimen en hel del kritik för att mycket av de sociala tjänsterna som

lades ut externt gick till privata vinstdrivande företag. Många ifrågasatte varför det civila samhället inte fick en chans att driva en del av dessa tjänster. Vid närmare analys insåg man att en del av problematiken låg i att civila samhällets organisationer och sociala företag inte var rustade för att delta i publika upphandlingar och därmed saknade konkurrenskraft i jämförelse med privata välfinansierade företag. De civila samhällsorganisationerna och sociala företagen saknade helt enkelt de resurser och det kapital som krävdes för att delta i en offentlig upphandling. En del av problematiken var att bankerna var ovilliga att låna ut pengar till dessa organisationer, eftersom man inte riktigt förstod sig på deras affärsmodeller och därmed dömde ut dem som en alltför hög risk.

Social Finance Task Force

År 2000 tillsattes en Social Finance Task Force (SFTF) av dåvarande premiärministern, Gordon Brown. SFTF:s ordförande var Sir Ronald Cohen och uppdraget var att utforska på vilket sätt sociala investeringar kombinerat med näringslivskultur kunde användas för att uppnå samhällseffekter i kombination med finansiell avkastning. SFTF skulle också undersöka vilka innovativa roller som det civila samhället, näringslivet och den offentliga sektorn skulle kunna ta som potentiella partners inom området för sociala investeringar.

SFTF:s arbete fokuserade på finansiering av samhällsutveckling, för att möta behoven hos de grupper som hade de mest uttalade resursbehoven. Mot slutet av år 2000 levererade de en slutrapport, med fem specifika rekommendationer för att skapa förutsättningar för en entreprenöriell sektor inriktad på samhällsutveckling.

REKOMMENDATIONER OCH GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER FRÅN STORBRIANNIENS TASK FORCE ON SOCIAL FINANCE, ÅR 2000

I sin slutrapport presenterar Storbritanniens Task Force on Social Finance fem rekommendationer med förslag på åtgärder för varje rekommendation. Sedan år 2000 har Storbritanniens regering arbetat konsekvent med att genomföra SFTF-arbetets rekommendationer och de har genomfört åtgärder som möter samtliga punkter på olika vis. Idag har man inrättat ett kontor på regeringskansliet,⁶¹ där en stab arbetar med att främja impact investment och att genomföra regeringens vision och strategi för att marknaden för sociala investeringar⁶² ska växa. Den nya strategin lanserades 2011 och har sedan dess följts upp med en årlig statusrapport.

REKOMMENDATIONER ÅR 2000	GENOMFÖRDA ÅTGÄRDER
1. Skattereduktion för samhällsinvesteringar.	Genomförd från och med april 2014. ⁵⁴
2. Instiftandet av en form av riskkapitalfond för sociala investeringar.	Regeringen tillhandahöll grundkapitalet för att instifta den första sociala investeringsfonden (CDVI Fund). Bridges Ventures, grundades 2002. ⁵⁵ 2011 grundades Big Society Capital. ⁵⁶
3. Offentliggörande av bankernas utlåningsaktiviteter i områden med störst investeringsbehov.	SFTF rapporterar i sin tioårsrapport ⁵⁷ att några banker har blivit mer transparenta, men inte tillräckligt för att kunna göra en välgrundad analys. SFTF rekommenderar ny lagstiftning inom området, eftersom rekommendationen på ökad transparens inte har gett några positiva resultat.
4. Större utrymme och uppmuntran för stiftelser att investera i samhällsutvecklingsinitiativ, även de som innehåller ett vinstelement.	SFTF har stöttat publiceringen av guider och olika exempel på hur stiftelser kan arbeta med sociala investeringar som Foundations and social investment ⁵⁸ . 2010 kom SFTF ut med specifika rekommendationer till hur man kan leverera på den ursprungliga rekommendationen. ⁵⁹
5. Stöd till finansiella institutioner med fokus på samhällsutveckling.	2002 bildades The Community Development Finance Association (CDFA) ⁶⁰ , en branschorganisation för institutioner och banker som arbetar med investeringar för en positiv samhällsutveckling.

Regeringens strategi består av tre byggstenar⁶³:

1. Öka tillgången på sociala investeringar.
2. Förbättra förutsättningarna för sociala investeringar.
3. Öka efterfrågan på sociala investeringar.

Några konkreta initiativ inom ramen för strategin

*Big Society Capital (BSC)*⁶⁴ är kanske det initiativ som haft störst betydelse för tillväxten av impact investment i Storbritannien. BSC lanserades 2011 och startade

sin verksamhet 2012, med ett kapital på 600 miljoner pund, finansierat med pengar från så kallade ”dormant bank accounts” (cirka 400 miljoner pund) samt cirka 200 miljoner pund från ”High street banks”. Dormant bank accounts är konton med ägare som varit inaktiva och inte rört sina konton på 15 år eller mer⁶⁵.

Genom att stimulera tillväxten av intermediärer, sociala investeringsfonder, skapandet av social impact bonds och att ta rollen som en ledande institution för sociala investeringar, spelar BSC en mycket viktig roll för att bygga upp ett fungerande ekosystem för impact investment i Storbritannien. Under 2012 investerade och stöttade BSC med 56 miljoner pund till 20 olika intermediärer och använde kapital för att bygga upp tio sociala investeringsfonder.

Regeringskansliet har också lanserat en Social Incubator Fund⁶⁶, på 10 miljoner pund, som stöttar inkubatororganisationer som tillhandahåller finansiering och rådgivning till start-ups inom samhälls-entreprenörskap. Syftet är att få fram fler samhälls-entreprenörer som är mogna för att ta in nytt kapital.

*Public Service (Social Value) Act*⁶⁷, en ny lagstiftning med syfte att förändra hur lokala myndigheter upphandlar tjänster, kom 2012. Lagstiftningen innehåller krav på att inte bara tänka på hur man utformar tjänster och vem som tillhandahåller dessa. Lokala myndigheter måste också överväga hur tjänsterna kan ha en ännu större och mer långtgående samhällspåverkan. Tanken är att göra offentliga upphandlingar mer tillgängliga för samhälls-entreprenörer.

Ett annat viktigt initiativ från David Cameron är inrättandet av The Social Stock Exchange (SSE)⁶⁸ i juni 2013. Syftet är att koppla ihop investerare med verksamheter som kan påvisa ”social impact”. Målet är att förse de olika intressenterna med relevant information, för att kunna jämföra olika verksamheters påverkan på samhälle och miljö. Initiativet stöts av London Stock Exchange Group, City of London Corporation, Big Society Capital och Rockefeller Foundation.⁶⁹

I budgeten för 2014 annonserades en *skattelättnad på 30 procent* till individer som investerar i verksamheter som levererar en positiv samhällseffekt⁷⁰. För att få tillgång till skattelättnaden måste investeringen uppfylla nio olika kriterier,⁷¹ där bland annat organisationsform begränsas till: ”Registered Charity, IPS Community Benefit Society eller Community Interest Company”.

The Investment and Contract Readiness Fund – En fond på cirka 10 miljoner pund inrättades 2012 av Office for Civil Society och förvaltas av The Social Investment Business. Det primära syftet med fonden är att hjälpa samhälls-entreprenörer att säkra kapitaltäckning för att konkurrera om kontrakt i offentlig upphandling. Verksamheter med samhällsfokus kan söka anslag i storleksordningen 50 000 – 150 000 pund. Kravet är att verksamheten tar in 500 000 pund i investeringar eller lägger anbud för kontrakt som överstiger 1 miljon pund.⁷²

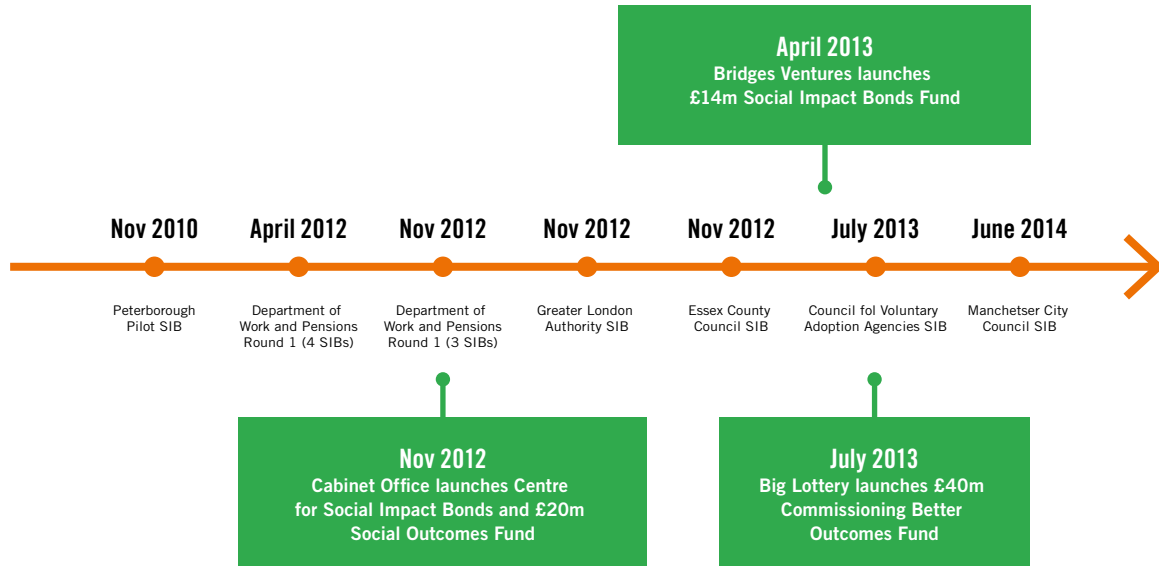
Storbritanniens National Advisory Board (NAB) inom G8-arbetet konstaterar att Storbritannien framgångsrikt har skapat en växande marknad för impact investment. Med facit i hand har deras strategi att bygga de relevanta intermediärfunktionerna för att driva marknaden framåt, att tillgängliggöra ett stabilt flöde av kapital samt att stärka efterfrågan på impact investment framförallt från offentlig sektor i form av ökad upphandling av olika samhällstjänster, visat sig framgångsrik.

I sin egen G8-rapport från september 2014 lyfter de dock fram att det fortfarande finns utmaningar att arbeta vidare med, som de har formulerat i tre prioriterade områden:

1. Skapa större efterfrågan för impact investment genom att stötta samhälls-entreprenörer att bli redo att ta in nytt kapital och att bygga upp sin egen kapacitet för att leverera samhällseffekt.
2. Främja nya upphandlingskulturer hos offentlig sektor som uppmuntrar innovation och förebyggande insatser.
3. Öka intresset hos investerare att investera i samhälls-entreprenörer genom att undersöka hur man kan stärka området för samhälls-entreprenörskap.

Storbritanniens NAB menar att dessa rekommendationer tillsammans bör öka efterfrågan på impact investment. Rapporten påpekar också att *regeringen fortsätter att vara den centrala drivkraften* för att bygga marknaden i Storbritannien framöver.

FIG 13 Tidslinje för utvecklingen av Social Impact Bonds i Storbritannien

Källa: Emma Tomkinson.

Världens första Social Impact Bond

En av de största innovationerna inom impact investment kommer från Storbritannien: Social Impact Bonds (SIB), där den första utvecklades av intermediären Social Finance, 2010. Den finansierade rehabilitering av nyligen frisläppta fångar från St. Petersburgfängelset. Målet var att minska antalet återfall med mellan 7,5 och 10 procent efter frisläppande⁷³. Den första återrapporteringen kom i augusti 2014 och visade en minskning av återfall med 8,4 procent. Den här effektopbigationen löper två år till innan vi vet om investerarna får pengarna tillbaka.

Sedan 2010 har utvecklingen gått snabbt och idag finns det ungefär 17 SIB:s i Storbritannien, vilka i sin tur involverar minst 40 samhälls-entreprenörer och verksamheter från civilsamhället. Ett antal städer och kommuner har även etablerat SIB:s för att finansiera insatser som syftar till att hitta nya lösningar på lokala utmaningar i de mest socialt utsatta områdena.

I november 2012 lanserade regeringen Centre for Social Impact Bonds⁷⁴ för att stimulera utvecklingen av SIB:s. Centret ska driva utvecklingen av SIB:s framåt och dela olika erfarenheter, modeller och tillvägagångssätt. Tanken är att vidareutveckla konceptet av gränsöverskridande partnerskap genom lärande och hitta nya innovativa vägar för offentlig sektor att möta olika samhällsutmaningar.

”We are delighted with the progress made in the first cohort of the Peterborough Social Impact Bond. As investors, we wanted to prove that by doing something differently, and by being more flexible, we could indeed create a different outcome. An outcome which is a ‘WIN, WIN’; a win for the taxpayer as the volume of repeat crime falls and a win for prisoners and their families when they take charge of restabilising their lives.”

Sara Llewellyn, CEO of the Barrow Cadbury Trust and SIB investor

FRANKRIKE – LÅNG TRADITION OCH FOKUS PÅ SOLIDARITET

SNABBA FAKTA OM FRANKRIKE

Storlek på marknaden för impact investment:

6,02 miljarder euro ("finance solidaire"): 2013 och 4,7 miljarder 2012 (+38 procent på ett år⁷⁵)

Frankrike är ett land av sparare.

Cirka en miljon⁷⁶ privatpersoner och småsparare investerar för samhällsnytta via finance solidaire. I Frankrike finns det en särskild lagstiftning med skatteincitament, där företag med över 50 anställda måste erbjuda anställda ett lönesparande. Sedan 2008 måste man erbjuda personalen möjligheten att investera i finance solidaire genom sitt lönesparande.

Antal sociala företag:

222 800⁷⁷, 2013

Sociala företag:

Verksamhetens syfte är att uppnå samhällseffekt och måste skrivas in i företagets bolagsordning. Medellön (lön + bonusar) för företagets fem ledande medarbetare ska vara lägre än eller lika stor som sju gånger lägsta

medellön för heltid och högsta lön ska vara lägre än eller lika stor som tio gånger lägsta medellön för heltid (måste skrivas in i företagets bolagsordning). Den eftersträvarde samhällseffekten av verksamheten ska vara betydande. Företagets aktier och andra aktierelaterade värdepapper får inte vara marknadsnoterade (i Frankrike eller utomlands).

Antal sysselsatta:

cirka 2,33 miljoner⁷⁸, 2013

Tillväxt i antal sysselsatta:

+ 23 procent på 10 år⁷⁹

Exempel på nyckelaktörer:

Finansol, Comptoir de l'innovation (Groupe SOS), Avise, Natixis Asset Management, Amundi (Groupe Crédit Agricole), BNP Paribas Asset Management, Macif, Crédit Coopératif, CDC (Caisse des Dépôts et Consignations), Bpifrance, PhiTrust

”We must support the development of the social and solidarity economy, which represents 10 percent of employment in Paris. What you do every day, is proof that pursuing performance and efficiency and respect for our planet and for mankind are not mutually exclusive. Quite the opposite!”

Anne Hidalgo, Paris Borgmästare

Det är fortfarande ganska okänt att Frankrike tillhör skaran av länder som ligger i framkant när det gäller tillväxten inom sociala investeringar. Till viss del beror det på rent språkliga utmaningar och den terminologi som Frankrike använder inom området för sociala investeringar. Den franska övergripande termen är Economie Sociale et Solidaire (ESS), som fritt kan översättas solidarisk social ekonomi. Begreppsapparaten skiljer sig lite från andra länder och har starkt fokus på en tanke om solidaritet. Vidare finns en tydlig inriktning på betydelsen av social innovation och samhällsentreprenörskap för hållbar utveckling och jobbskapande i ett lokalt och regionalt perspektiv.

År 2012 utsågs en *särskild minister* inom finansdepartementet, Benoît Hamon, med ansvar för området ESS. Under hans ledning har bland annat en *ny lag* tagits fram, som antogs sommaren 2014. Lagen syftar till att förbättra förutsättningarna för sociala investeringar, inte minst genom att främja tillgång till privat och offentligt kapital samt skapa ett väl anpassat ekosystem för finansiering av sociala företag. Lagen inriktas också på att främja förutsättningarna för lokal och regional utveckling genom att stärka ESS.

Öronmärkta investeringar

Under 2013 etablerades en ny offentlig investeringsbank, Bpifrance, och 500 miljoner euro öronmärktes för investeringar i sociala företag. Bpifrance bildades genom en sammanslagning av flera statliga organisationer, däribland Oséo, en systemmyndighet till den svenska innovationsmyndigheten VINNOVA.

Investeringar i sociala företag som sker inom ramen för ”finance solidaire” uppgår enligt Finansol idag till totalt cirka sex miljarder euro. För den individuella spararen finns tre sätt att rikta sitt sparande mot ”finance solidaire”, via olika finansiella produkter:

- *Genom lönesparande* via det företag där man är anställd (81 procent av ”finance solidaire” 2012).

- *Via fonder förvaltade av en bank eller ett försäkringsbolag* (10 procent).
- *Via direktinvesteringar i ett socialt företag* (9 procent).

I slutet av 2000-talet tog utvecklingen inom detta område riktig fart i Frankrike, genom en kombination av lagstiftning och inrättande av en ny form av fonder, så kallade ”90/10”-fonder. (se faktaruta sid. 34) Sedan 2008 måste företag med fler än 50 anställda i enlighet med denna nya lag erbjuda produkter inom ”finance solidaire”, inom ramen för de anställdas lönsparande. Mellan 5 och 10 procent av fonderna investeras i certifierade ”solidaritetsorganisationer” som erkänns av regeringen. Återstående 90–95 procent investeras i hållbara och ansvarsfulla investeringar (SRI). Fonderna inom ”finance solidaire” regleras av organisationen Finansol, som utfärdar certifiering och drivs i partnerskap med banker, institutioner för mikrofinans samt investmentbolag. Mellan 2007 och 2014 har antalet sådana fonder vuxit från 66 till 135.

De främsta bland dessa är föreningarna Habitat et Humanisme (socialt boende), Adie (mikrokrediter) och France active (arbetsintegration). Tidigare kunde detta ”solidaritetserkännande” enbart ges till icke vinstdrivande organisationer som historiskt räknats in i ESS: föreningar, ömsesidiga bolag, stiftelser och kooperativ. Regelverket har nu ändrats och innefattar även vinstdrivande företag med syften som bidrar till social eller miljömässig samhällsutveckling (se vidare nedan). En stor del av marknaden utgörs av fonder skapade av investmentbolag som företagen använder och erbjuder sina anställda. I vissa fall skapas även för företagen skräddarsydda fonder, vars placeringar stämmer med företagets värderingar eller profession, som exempelvis livsmedelsföretaget Danone som har fonder inriktade på hungerbekämpning och nutrition.

90/10-FONDER

Ungefär tre fjärdedelar av det så kallade solidariska sparandet i Frankrike sker i så kallade 90/10-fonder. I praktiken fördelas kapitalet i fonderna så att ungefär 93 procent går till klassiska tillgångar som aktier, obligationer, och penningmarknadsplaceringar. De återstående sju procenten kanaliseras till solidaritetsinvesteringar. Den del som sker genom lönesparande, som förmedlas via arbetsgivare, utgör merparten (80 procent) av dessa solidaritetsinvesteringar.

Konceptet 90/10-fonder är särskilt väl anpassat till att kanalisera småsparares kapital till impact investment. Risken är jämförbar med finansiella marknader i övrigt. Om marknaderna går upp, blir påverkan begränsad av den del som inriktas på impact investment, som i sig kan avkasta någon procent per år. Om marknaderna går ner kan istället den del som är impact investment begränsa potentiella förluster.

90/10-fonder har potential, som finansiellt instrument för impact investment riktat till småsparare, att utvidgas till produkter som livförsäkringar och pensionsförsäkringar.

Den politiska prioriteringen av finansiering av ESS synliggjordes även år 2010 inom programmet för framtidsinvesteringar (Programme d'Investissements d'Avenir, PIA), som då lanserades.⁸⁰ PIA lanserades som ett svar på den finansiella och ekonomiska krisen efter förslag från en kommission ledd av två tidigare premiärministrar (Juppé och Rocard). I detta program finns betydande satsningar på ESS där bland annat CDC (Caisse des Dépôts et Consignations), som är en offentlig långsiktig investeringsaktör⁸¹, satsar 100 miljoner euro på medfinansiering i sociala företag.⁸²

Den nya lagen⁸³

Den nya lagen, kallad Hâmon-lagen efter den minister som drivit processen, antogs sommaren 2014 och ska lyfta området ESS som helhet. Den ska skapa god utveckling och ökad synlighet för de traditionella aktörerna inom den franska sociala ekonomin (föreningar, ömsesidiga bolag, stiftelser och kooperativ), och samtidigt främja framväxten av nya former av socialt företagande.

*Lagens syfte*⁸⁴ är bland annat att synliggöra och erkänna en alternativ form för entreprenörskap, som skapar ekonomiska värden och nya lösningar på sociala och miljömässiga behov, att modernisera certifieringskraven för organisationer som kan få tillgång till finansiering, att underlätta finansiering av social

innovation samt att skapa en juridisk plattform för nya finansieringsformer riktade till företag inom ESS.

Lagreformen ger vissa skattelättnader som styr långsiktigt sparande till samhällseliga investeringar på två sätt:

- *Lagen definierar sociala företag som en samling av flera juridiska former av verksamhet:* Förutom de traditionella aktörerna i det franska ekosystemet, omfattar lagen även kommersiella företag som uppfyller vissa villkor.
- *Lagen inför ett villkor om betydande samhällseffekt för godkända investeringar,* som måste uppfyllas för att kunna få del av vissa skattelättnader som främjar solidariskt sparande:
 - » De som godkänns som ESUS kan dra nytta av det solidariska sparandet.
 - » Skattelättnaderna villkoras av att bolagets mål (enligt bolagsordningen) är att uppnå betydande samhällseffekter.

Detta förtydligande gör det lättare för privata och offentliga investerare att identifiera företag som siktar på betydande samhällseffekter, och kan fungera som en ”katalog” för investerare.

Den nya lagen definierar organisationer inom den traditionella sociala ekonomin (föreningar, kooperativ, ömsesidiga bolag och stiftelser) ESUS, men även vinstdrivande företag som lever upp till vissa grundkrav. Dessa krav är:

- *Verksamhetens syfte är att uppnå samhällseffekt* (måste skrivas in i företagets bolagsordning).
- *Medellön (lön + bonusar) för företagets fem ledande medarbetare ska vara lägre än eller lika stor som 7 gånger lägsta medellön* för heltid och högsta lön ska vara lägre än eller lika stor som 10 gånger lägsta medellön för heltid (måste skrivas in i företagets bolagsordning).
- *Den eftersträvade samhällseffekten av verksamheten ska vara betydande.*
- *Företagets aktier och andra aktierelaterade värdepapper får inte vara marknadsnoterade* (i Frankrike eller utomlands).

De företag som skriver in villkoren ovan i sin bolagsordning definieras därmed in i sektorn ESS bland övriga aktörer inom ESS: föreningar, ömsesidiga bolag, stiftelser och kooperativ. Att vara en del av ESS medför bland annat att verksamheten kan ansöka om offentlig finansiering och annat stöd som specifikt riktas mot aktörer in om detta område. Det gäller exempelvis Bpifrance och särskilda regionala insatser.

FIG 14 Rekommendationer och förslag på åtgärder från Frankrikes National Advisory Board⁸⁵

I enlighet med arbetsstrukturen inom G8 Social Investment Task Force bildade Frankrike ett National Advisory Board (NAB) som presenterade en nationell rapport i september 2014. I sin slutrapport presenterar man sex rekommendationer med förslag på åtgärder för varje rekommendation.

REKOMMENDATIONER	FÖRSLAG PÅ ÅTGÄRDER
<p>1. Bättre matchning mellan finansieringsutbud och behov från företag och från finansieringsintermediärer.</p> <p>Skapa utbud som är anpassat för olika utvecklingsstadier i företag och i investerings-intermediärer med fokus på samhällspåverkan, anpassat för olika typer av risk. Se också till att, med lämpliga stödåtgärder, förbättra villkoren för att nå ut på marknaden med detta särskilda erbjudande.</p>	<p>Förslag 1: Underlätta skapandet av riskkapitalaktörer i tidiga skeden, genom att ge dem tillgång till den nationella såddkapitalfonden (Fonds National d'Amorçage).</p> <p>Förslag 2: Tillåt utveckling av en ökad aktivitet i "utvecklingskapital", riktad till föreningar i uppskalningsfas.</p> <p>Förslag 3: Experimentera i franska Social Impact Bonds, och anpassa dem till det nationella sammanhanget.</p> <p>Förslag 4: Förstärk utbudet av stöd och rådgivning till sociala företag "med stor potential", i tidig utvecklingsfas eller i uppskalningsfas.</p> <p>Förslag 5: Öka flexibiliteten för mobilisering av investerare i "solidariskt sparande" till mer storskaliga projekt</p> <p>Förslag 6: Förstärk likviditeten i investeringsformer för solidaritet och samhällspåverkan</p> <p>Förslag 7: Gör justeringar i EU-direktivet UCITS 4 (Undertakings for the Collective Investments in Transferable Securities) för att möjliggöra investeringar i reverser.</p>
<p>2. Öka volymen tillgängliga finansieringsresurser.</p> <p>Konsolidera, öka och vidga de instrument som framgångsrikt etablerats för solidariskt sparande i Frankrike.</p>	<p>Förslag 8: Mobilisera nya källor till finansiering, genom att mobilisera så kallade "vilande medel".</p> <p>Förslag 9: Skapa en solidaritetsvariant för samtliga produkter för sparande.</p> <p>Förslag 10: Gör solidaritetsinvesteringar mer synliga genom en certifiering.</p> <p>Förslag 11: Sätt igång en kommunikationskampanj för sektorn riktad till finansmarknaderna.</p>
<p>3. Främja framväxten av sociala företag.</p>	<p>Förslag 12: Erbjud en anpassad juridisk form för (kommersiella) företag med samhällspåverkande syfte.</p>
<p>Tabellen fortsätter på nästa sida</p>	

Fortsättning från föregående sida	
REKOMMENDATIONER	FÖRSLAG PÅ ÅTGÄRDER
<p>4. Utveckla Mission Related Investment genom fonder och stiftelser.</p> <p>Förstärk närvaron av stiftelser och donationsfonder i Frankrike, genom att skapa regelverk som ger goda förutsättningar för Mission Related Investment.</p>	<p>Förslag 13: Säkerställ närvaro och representation av fonder och stiftelser i utvecklingen av impact investment.</p> <p>Förslag 14: Bekräfta den nyckelroll som fonder och stiftelser har i innovativa finansieringsformer för den sociala sektorn och ESS. Tillåt dem att fullt ut spela sin roll som investerare.</p> <p>Förslag 15: Etablera snabbt ett ramverk som ger goda förutsättningar för Mission Related Investment i Frankrike, inspirerat av konceptet Programme Related Investment (PRI).</p>
<p>5. Stimulera impact investment för internationellt utvecklingsarbete.</p> <p>Säkerställ att marknaden för impact investment fungerar på ett väl anpassat sätt för utvecklingsländer.</p>	<p>Förslag 16: Skapa ett formellt godkännande av Entreprises solidaires de développement (solidariska utvecklingsföretag).</p> <p>Förslag 17: Justera regelverket EuSEF, så att det möjliggör finansiering av sociala företag i utvecklingsländer.</p> <p>Förslag 18: Förändra tolkningen av skattelagstiftningen gällande gåvor till stiftelser och NGO.</p> <p>Förslag 19: Utveckla strukturen för placeringsformerna SICAV och FCP.</p> <p>Förslag 20: Ändra statuterna för garantier, så att de bättre kan registreras i mätningar av OECD.</p> <p>Förslag 21: Öka mobiliseringen av impact investment inom AFD86.</p>
<p>6. Etablera en referensram för att mäta samhällseffekter (impact measurement).</p>	

KANADA – LÅNG TRADITION AV SAMHÄLSENGAGEMANG

SNABBA FAKTA OM KANADA

Storlek på marknaden för impact investment:

5,3 miljarder kanadensiska dollar 2011⁸⁷

Förväntad tillväxt:

30 miljarder dollar 2021 (MaRS)

SIB:s:

1

Årlig omsättning ideella sektorn*:

75 miljarder⁸⁸ dollar, 2003

Antal verksamheter ideella sektorn*:

160 000⁸⁹, 2003

Antal sysselsatta:

2 miljoner⁹⁰, 2003

Ideella sektorn*

Den gemensamma nämnaren på olika typer av icke vinstdrivande verksamheter är deras mission att tjäna allmänheten eller sina medlemmar och att organisationsformen inte tillåter att vinster delas ut till styrelsemedlemmar eller ledning. Organisationerna ska vara:

- Icke anknutna till myndighet.
- Icke vinstdrivande.
- Självstyrande och oberoende.
- Frivillig (ska till viss del dra nytta av frivilliga bidrag i form av tid eller pengar).
- Formellt registrerad som juridisk enhet under specifik lagstiftning.

Community Contribution Company (CCC), British Columbia:

Måste allokera minst 60 procent av vinsten till socialt ändamål och måste ha minst tre styrelseledamöter vid instiftandet. Om företaget läggs ner måste minst 60 procent gå till sociala ändamål och resten till investerare.

Exempel på nyckelaktörer:

MaRS; Purpose Capital, Social Capital Partners, Social Innovation Generation (SIG), La Fiducie du Chantier l'économie sociale, Community Forward Fund, Trudeau Foundation och The Young Foundation.

* Direktöversatt från engelskans non-profit sector.

”We are living in times of unprecedented change. The types of problems we are facing require totally new approaches to working together, sharing our expertise and resources. Social finance is an instrument that can align us to focus on the kind of future we want, and the future we want to invest in personally, and want our public and private institutions to invest in. It has the potential to transform the way we think about that future – collectively.”

Dr. Ilse Treurnicht, CEO, MaRS Discovery District. Chair, Canadian Social Finance Task Force

Kanada har, liksom USA, en lång tradition av samhällsengagemang som går tillbaka till tidigt 1900-tal när ”credit unions” började växa fram, vilket är en sorts bank-kooperativ. Skillnaden mellan de historiska initiativen och dagens impact investment är att impact investment lägger stor vikt vid att mäta effekter och samarbeten mellan samhällssektorer.

I Kanada har utvecklingen runt impact investment vuxit fram underifrån. I likhet med Storbritannien har Kanada haft två eldsjälar, med visionen att skapa en reell förändring kring hur vi investerar våra pengar. Tack vare drivkrafter som Bill Young från Social Capital Partners och Tim Draimin från Social Innovation Generation (SIG) har Kanada lyckats med att skapa tillväxt inom impact investment på relativt kort tid.

Inspirerade av arbetet i Storbritannien satte Kanada fokus på frågan 2007. Då initierades en rad samtal på regeringsnivå, med syftet att skapa en Social Finance Task Force enligt den brittiska modellen. Ontarios premier (högste politiske ledare) skrev ett brev 2010, där han förklarade vad man skulle vilja se inom en Social Finance Task Force; ett brev som sedan kom att bli en katalysator för hela projektet.

Social Finance Task Force

Kanadas Social Finance Task Force bestod av några väl utvalda individer från samtliga samhällssektorer med erfarenheter från bank, finans, stiftelser och sociala investeringar. Målet var att hålla kärngruppen så liten som möjligt och att ta fram en kortfattad rapport

med förslag till en nationell strategi och aktiviteter för att skapa förutsättningar för en marknad inom impact investment. Utöver medlemmarna i Task Force anlätade man en rad framstående personer och experter inom området. Enligt Tim Draimin, som var en av de drivande individerna bakom initiativet, lade man stor vikt på att välja just de rätta människorna. De ville identifiera individer som hade en vilja att utveckla samarbeten mellan sektorer. Den uttalade målsättningen med Kanadas Task Force on Social Finance var att ”identifiera möjligheter att mobilisera privat kapital för samhällsnytta, genom antingen icke vinstdrivande eller vinstdrivande verksamheter.”⁹¹

Den icke-vinstdrivande kunskapsorganisationen MaRS⁹² blev den centrala punkten för Kanadas Social Finance Task Force och arbetet finansierades initialt av SIG National, några stiftelser och företag. Tim Draimin ledde SIG National, som redan innan var en informations-spridare för social finance, långt innan arbetet med att starta en Task Force drog igång. SIG spelade en viktig roll i uppbyggnaden av Kanadas Task Force on Social Finance, eftersom verksamheten täckte Kanada geografiskt och bestod av fyra viktiga noder: MaRS, McConnell Familjestiftelse, WISIR på Waterloo-universitetet, och Plan Institute.

Kanadas Social Finance Taskforce strukturerade upp sitt arbete på tre huvudområden: 1) frigöra kapital, 2) skapa motivation genom anpassade skatteincitament och andra regelverk samt 3) att öka inflödet av verksamheter mogna för att ta in nytt kapital.

FIG 15 Rekommendationer och förslag på åtgärder från Kanadas Task Force on Social Finance, 2010

I sin slutrapport december 2010 presenterar Kanadas Task Force on Social Finance sju rekommendationer med förslag på åtgärder för varje rekommendation.

REKOMMENDATIONER ⁹³	FÖRSLAG PÅ ÅTGÄRDER
1. Ändamålsenliga investeringar.	Att Kanadas offentliga och privata stiftelser år 2020 bör investera minst 10 procent av kapitalet i investeringar som bidrar till stiftelsens övergripande ändamål, för att på så sätt maximera effekten och bidraget till ändamålet. De bör också årligen rapportera till allmänheten om sin verksamhet.
2. Skapa en fond för impact investment.	För att mobilisera nytt kapital till impact investment i Kanada bör den federala regeringen samarbeta med privata, institutionella och filantropiska investerare för att etablera Canada Impact Investment Fund. Stiftelsen ska stödja befintliga regionala stiftelser för att uppnå volym och katalysera ny stiftelsebildning. Provinserna bör också skapa Impact Investment Funds där detta inte finns.
3. Arbetsgrupp för nya finansiella instrument/produkter.	För att kanalisera privat kapital till sociala och miljömässiga åtgärder med hög samhällseffekt, bör investerare, förmedlare, sociala företag och beslutsfattare samarbeta för att utveckla nya obligationsliknande instrument. Detta kan komma att kräva: 1. Lagstiftningsändring för att möjliggöra utfärdande av vissa nya instrument. 2. Statliga incitament för att få igång flödet av privat kapital.
4. Involvera pensionsfonder.	Som ett första steg rekommenderas Kanadas federala och provinsiella regeringar att ge pensionsfonderna i uppdrag att redogöra för praxis inom ansvarsfulla investeringar. De ska tydligt klargöra hur egendomarna förvaltas ur ett hållbarhetsperspektiv. Ett incitament för att balansera den upplevda investeringsrisken bör också utformas. Därefter kan man undersöka möjligheten att mobilisera tillgångarna i pensionsfonder, för att stötta impact investment.
5. Modernisera och uppdatera lagstiftning för olika organisationsformer inom ideell sektor.	För att säkerställa att välgörenhetsorganisationer och ideella organisationer är rustade för att bedriva inkomstbringande verksamhet som stöttar deras uppdrag, behöver regleringsmyndigheter och beslutsfattare modernisera det juridiska ramverket. Politiker bör också undersöka behovet av nya hybridföretagsformer för sociala företag.
6. Skatteincitament.	För att uppmuntra privata investerare att frigöra billigare och mer långsiktigt kapital till sociala företag bör en arbetsgrupp inrättas med fokus på skatteincitament. Arbetsgruppen, med tvärsektorieell sammansättning, bör utveckla och anpassa beprövade modeller för skatteincitament, däribland de tre som identifierats av denna arbetsgrupp. Initiativet bör genomföras för att ingå i 2012 års federala och provinsiella budgetar.
7. Stärka affärsmannaskapet och mognaden att ta in nytt kapital.	Regeringens kriterier för subventionerade affärsutvecklingsprogram riktade till små och medelstora företag bör utvidgas till att uttryckligen omfatta samtliga former av sociala företag.

Fortsatt arbete

MaRS Centre for Impact investment har uppdraget att arbeta vidare med resultatet av arbetet från Task Force och rekommendationerna i rapporten. MaRS har publicerat uppföljningsrapporterna Mobilizing Private Capital for Public Good, Measuring progress during one year, 2011 och 2013 kom rapporten State of the Nation, Impact investment in Canada.

Framstegen i att genomföra de sju olika rekommendationerna har varit stora, men också ojämna. Några av de framsteg som lyfts fram i State of the Nation, Impact investment in Canada är⁹⁴:

- Lanseringen av RBC Generator fund – 10 miljoner kanadensiska dollar.
- Lanseringen av Ontario Catapult Microloan Fund – 600 000 kanadensiska dollar.
- Ny juridisk organisationsform: Community Contribution Companies i British Columbia.
- En stadig tillväxt av antalet registrerade B-Corps.
- Stort intresse från staten och många provinser i att utnyttja Social Impact Bonds för att möta svåra samhällsutmaningar.

Arbetet med Social Finance Task Force har också haft ett symboliskt värde i att det engagerade nyckelpersoner inom alla tre samhällssektorerna. Effekten blev att området synliggjordes och skapade en ökad förståelse och intresse för de potentiella samhällseffekter som impact investment skapar.

Social Impact Bonds (SIB:s)

I likhet med många andra länder i världen växer intresset för SIB:s snabbt även i Kanada. Kanadas första SIB utvecklades i Saskatchewan 2014. Syftet med det här initiativet, Sweet Dreams, är att finansiera boende för ensamstående mammor som lever i riskzonen att behöva försörjningsstöd. Tanken är att hålla ihop familjer och stötta mödrarna att fullfölja sin utbildning, för att sedan stötta individen in i arbetslivet. Den underliggande målsättningen är att hjälpa familjerna tillbaka in i samhället. Initiativet bygger på ett långsiktigt samarbete mellan olika förvaltningar där socialkontor samt hälsa och utbildning arbetar tillsammans med utföraren EGADZ, för att stötta ensamstående mammor att skapa ett bättre liv för sig själva och sina barn och på sikt minska antalet barn som blir placerade i familjehem.

Provinserna Ontario arbetar också med att ta fram SIB:s och man gick ut nationellt med en anbudsfrågan om förslag på möjliga lösningar för SIB:s tidigare i år. Andra provinser som tittar på SIB:s är Nova Scotia, Alberta och British Columbia.

Policy och regeringsengagemang

Även i Kanada har statligt engagemang spelat en mycket viktig roll. I Kanada syns det på alla nivåer: federalt, provinsiellt och på kommunivå. Staten har arbetat för att skapa incitamentsstrukturer för att driva impact investment framåt. En viktig åtgärd för att förbättra förutsättningar på företagssidan, är att man har format två nya juridiska organisationsformer under 2012: Community Contribution Company (CCC) i British Columbia och Community Interest Company (CIC) i Nova Scotia.

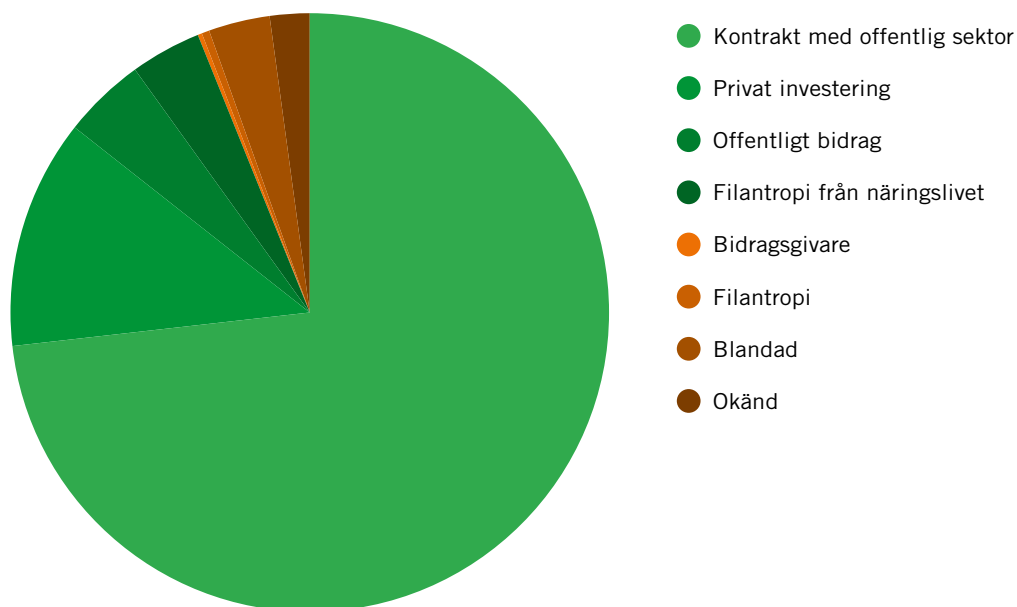
G8 Task Force

Kanadas National Advisory Board (inom ramen för G8 Social Finance Task Force) har byggt vidare på det arbete som kom ut ur Kanadas egen Task Force. I Kanadas rapport Mobilizing Private Capital for Public Good: Priorities for Canada lyfter man fram två prioriterade områden att arbeta vidare med:

1. *Ta sig an regelmässiga och politiska barriärer* inom The Income Tax Act (ITA), som inte tar hänsyn till socialt entreprenörskap och impact investment, med fokus på icke vinstdrivande och ideella verksamheter.
2. *Frigöra kapital* med syfte att katalysera och stimulera impact investment.

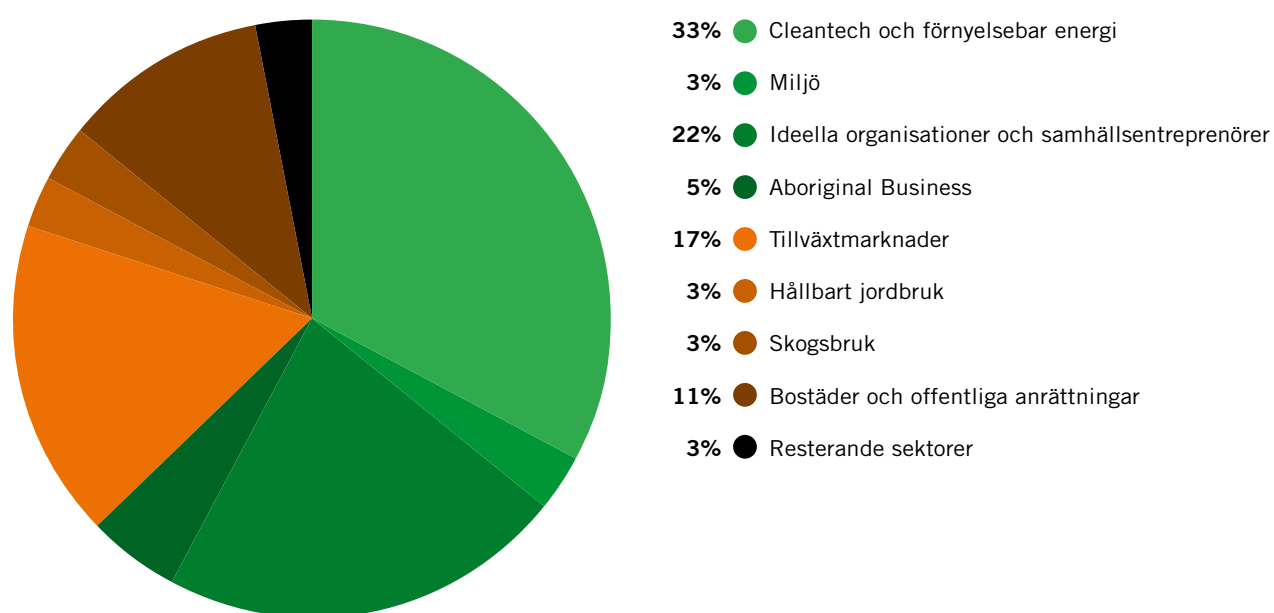
Anledningen till att man väljer dessa områden är en önskan om att synliggöra regeringens makt när det gäller att ta fram policys som skapar de rätta förutsättningarna för alla parter (investorier, intermediärer och utförare), för att få marknaden att växa.

FIG 16 Merparten av "Social Finance" har sitt ursprung i den offentliga sektorn

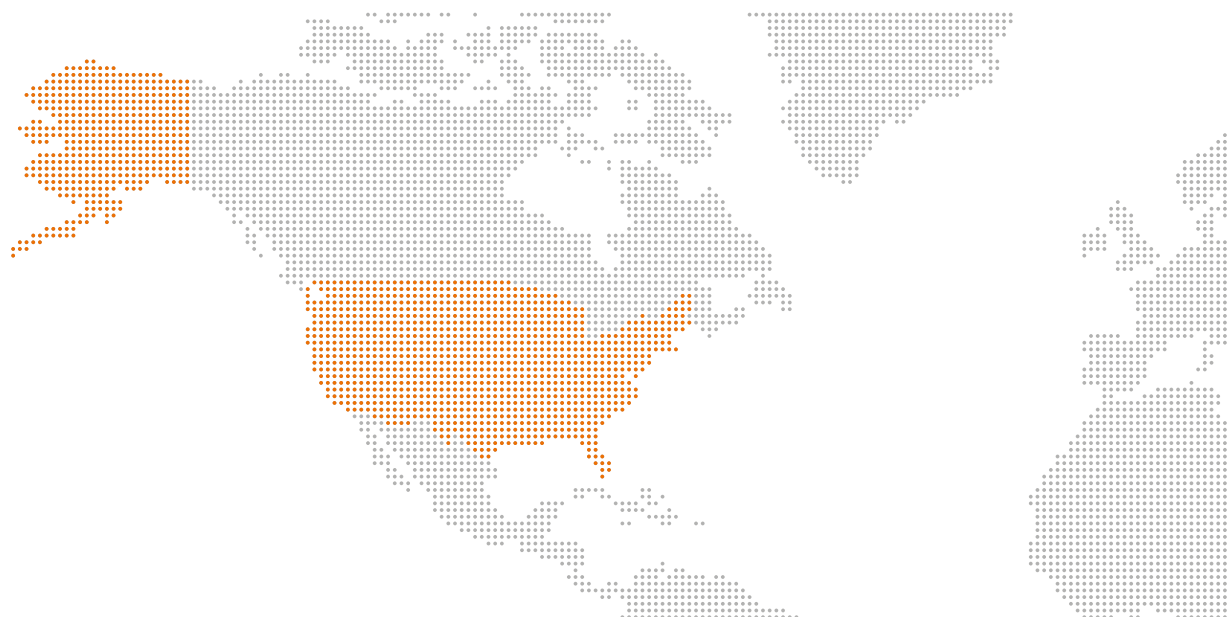

Källa: Social venture intermediary survey. The Young Foundation (2010); verbal reports from other SVIs.

FIG 17 Uppskattad fördelning av impact investment i Kanada, baserad på primärt målområde 2012

Källa: State of the Nation, Impact Investing in Canada, 2014.

USA – ETT LAND OCH EN BRANSCH SOM BYGGER PÅ OLIKHETER

SNABBA FAKTA OM USA

Storlek på marknaden för impact investment:

USA är det enda landet i studien som inte sammanställer den totala siffran för sin egen marknad. Den referens som finns är JP Morgan/GIIN studien, som uppskattar marknaden till 46 miljarder dollar, 2013. Den siffran bygger på de 125 fonderna som deltog i undersökningen där 80 procent hade sitt huvudkontor i USA.

Årlig omsättning ideella sektorn*:

804,8 miljarder amerikanska dollar 2010⁹⁵

Antal registrerade B-corps:

Cirka 1 000⁹⁶, 2014

Antal ideella organisationer**:

Cirka 2,3 miljoner registrerade organisationer⁹⁷, 2010

Antal medlemmar i kooperativa organisationer:

100 miljoner, Aspen institute 2005.

Antal sysselsatta i ideella sektorn*:

10,7 miljoner (USAs tredje största sektor)⁹⁸, 2010

Ideella organisationer**:

Verksamheter som är exkluderade från inkomstskatt under sektion 501(c) (3). Det inkluderar privata icke vinstdrivande sjukhus, akademiska institutioner, förskolor, äldreomsorg, museer, kulturella institutioner, miljöorganisationer, stödgrupper, kliniker och andra liknande verksamheter.⁹⁹

Exempel på nyckelorganisationer:

GIIN, B-labs, Rockefeller Foundation, Omidyar Network, SOCAP, Stanford University, Harvard University, GLE/ IIPC, WEF, Kellogg Foundation, JP Morgan, The Overseas Private Investment Corporation (OPIC), Johns Hopkins University, Social Enterprise Alliance (SEA), Aspen Institute och MacArthur Foundation.

** Direktöversättning av "non-profit sector"

** Direktöversättning av "non-profit organizations"

”We invite you into a dark wood, beyond the comforting confines of your established routines and secure homes. Something exciting is going on out here. There are creatures many you have never seen before. They are moving about and working together in fascinating new ways. They are building structures of beauty we would not before imagine, and they will not be confined to these woods for very long. These creatures are the pioneers of impact investing for blended value.”

Anthony Bugg Levine och Jed Emerson (”Impact Investing, Transforming how we make money while making a difference.”)

USA är ett mångfacetterat land, byggt mer på olikheter än likheter, vilket har påverkat området för impact investment på olika sätt. Den ena sidan är USA som kapitalismens högberg, med Wall Street i centrum, där målet är att generera maximal finansiell avkastning på det kapital som söker sig dit. Den andra sidan är ett land präglad av samhällsengagemang filantropi och altruism. Det är ett land med en kultur där det förväntas av både företag och rika privatpersoner att ge tillbaka till samhället, både i det stora och i det lilla.

Ytterligare en aspekt som påverkar utvecklingen av impact investment är att välfärdsstaten är relativt svag. Det finns inte ett utpräglat samhällskontrakt vilket har inneburit att stiftelser och civila samhället spelar en större roll för att bära upp det gemensamma i samhället.

Utöver dessa faktorer så har The Community Reinvestment Act¹⁰⁰ från 1977, Riegle Community Development and Regulatory Improvement Act från 1994 samt Community Development Institutions¹⁰¹ (CDFI:s) haft ett inflytande på samhällsengagemanget i det lokala samhället och därmed underlättat tillväxten av impact investment i USA.

Redan 2009 bildade President Obama det federala ämbetet Office of Social Innovation and Civic Participation (SIPC), med uppdraget att stimulera, förenkla och påskynda sociala innovationsprocesser. Genom SIPC vill man hitta nya sätt att lösa gamla problem och driva samarbeten för att skapa större och mer hållbara sätt att möta vår tids samhällsutmaningar. För att uppnå detta arbetar man med att stimulera samarbeten mellan individer, ideella organisationer, stiftelser, företag och offentlig sektor. SIPC har bildat två fonder: Social Innovation Fund (SIF), på 50 miljoner dollar och Investing in Innovation Fund, på 650 miljoner dollar.

En generation med nya värderingar

I USA pratar man mycket om de nya värderingar som kommer med Millenniegenerationen¹⁰². Några snabba fakta från Brookings¹⁰³:

- År 2020 beräknas var tredje amerikan tillhöra Millenniegenerationen och utgöra 75 procent av arbetskraften.
- 89 procent av Millenniegenerationen uttrycker att de har en större benägenhet att bli kund hos företag som stöttar lösningar för specifika samhällsproblem.
- Millenniegenerationen står för mer än en biljon dollar i konsumtion
- 63 procent av Millenniegenerationen säger att de vill att deras arbetsgivare ska bidra till sociala eller etiska ändamål som de känner är angelägna.

Brookings menar att nu, när den här generationen blir vuxen, börjar man redan känna på de kraftfulla förändringar den för med sig inom alla sektorer i amerikansk ekonomi. Enligt The World Economic Forum kommer Generation X och Millenniegenerationen att ärva cirka 41 biljoner dollar de kommande 40 åren,¹⁰⁴ vilket kommer att medföra stora förändringar i synen på hur vi förvaltar kapitalet.

Aktörer med samhällsfokus

Några av Amerikas största stiftelser började fokusera på samhällseffekten av sina donationer i mitten av 2000-talet. Ett exempel är *Hewlett Packard Foundation* som då lade om sitt arbete och satsade på att mäta och utvärdera sina anslag, för att kunna förfina och förbättra utväxlingen av sina donationer för att generera maximal effekt utifrån sina uttalade mål.

Gates Foundation har bidragit till utvecklingen genom att konsekvent fokusera på effekt samt att mäta och följa upp att man satsar på rätt saker. Detta för att säkra att anslagen leder till önskad samhällseffekt och att man investerar i den bästa verksamheten. En viktig aktivitet var deras kampanj Living proof project, där man med fakta presenterade på vilket sätt USA:s biståndspengar skapade faktiskt värde. Syftet med kampanjen var att höja medvetenheten hos den amerikanska befolkningen om den amerikanska regeringens faktiska bidrag till att främja global hälsa.

Ytterligare en viktig händelse på den amerikanska marknaden är grundandet av *Charity Navigator* 2001, som utvärderar välgörenhetsorganisationer utifrån en rad olika variabler (i Sverige finns motsvarigheten Charity Rating). De har varit en ”changemaker” och katalysator som synliggjort att man som givare har ett ansvar att utvärdera den verksamhet man skänker pengar till och att man bör se över var pengarna skapar störst nytta. Genom åren har Charity Navigator skapat

FILANTROPIN I USA

Filantropin är en enormt viktig del av det Amerikanska samhället, där det totala givandet uppgår till 2 procent av BNP. 95 procent av hushållen skänker pengar till välgörande ändamål och det genomsnittliga hushållet skänker nästan 3 000 dollar per år (The Center of Philanthropy at Indiana University). 2013 uppgick privata donationer till 335,17 miljarder dollar och företagsdonationer till 16,76 (Giving USA) miljarder dollar och stiftelser till 50 miljarder dollar (The Foundation center).

sig en stark plattform och allt fler använder sig av dem i sina utvärderingsprocesser.

Rockefeller Foundation har varit en betydelsefull drivkraft för att få impact investment att växa i USA och internationellt. Sedan Bellagiomötet 2007 har man arbetat mycket målmedvetet med att skapa förutsättningar för en marknad inom impact investment. Arbetet har bland annat bestått av att bygga nätverk, utveckla rankingmodeller och rapporteringsstandarder, utveckla nya och större intermediärer samt att bidra till forskning och studier som underlättar policyutveckling. Deras motivering till varför de som stiftelse är delaktiga i att ”bygga en industri” är att de utmaningar världen står inför är så stora att offentliga medel och filantropi inte kommer att vara tillräckligt: ”Vi behöver frigöra större resurser och samarbeten för att möta världens mest akuta problem och förbättra livet för människor som har det svårt.”

Under mötet på Bellagio konferenscenter 2007, då Rockefeller Foundation samlade en noga utvald grupp med människor, föddes även idén till The Global Impact investment Network (GIIN). Kort därefter grundades GIIN som en ickevinstdrivande verksamhet med medel från Rockefeller Foundation. Målet med verksamheten var att forma ett globalt nätverk av ledande investerare inom impact investment, för erfarenhetsutbyte och nätverkande samt att utveckla ett standardiserat ramverk för att utvärdera sociala och miljömässiga effekter.

Idag har GIIN en stark position inom impact investment och ett omfattande globalt medlemsnätverk. Eftersom ett viktigt uppdrag för GIIN är att utveckla ett standardiserat ramverk för att utvärdera sociala och miljömässiga effekter, har man skapat ett eget område runt detta: IRIS är en öppen katalog med cirka 500 indikatorer som investerare kan använda sig av för att mäta och jämföra sociala, miljömässiga och finansiella effekter på sina investeringar.

Rockefeller Foundation står även bakom framgångsrika B-Labs som har tagit fram koncepten B-corps och GIIRS. B-corps är en certifiering likt Fair Trade, som ett företag kan ansöka om. En certifiering är giltig i två år, därefter måste man gå igenom certifieringsprocessen igen. Konceptet började som en ren certifiering, men har nu också börjat etablera sig som en egen juridisk organisationsform. Hittills har organisationsformen tagits upp i 27 delstater däribland Delaware. B-corps har vuxit snabbt och är nu etablerat inom impact investment. Det har även etablerats agenturer i Europa för att skala upp konceptet.

Förutom bolagscertifiering i form av B-Corps har B-labs identifierat ett investerarbegränsat behov för enkla verktyg, som underlättar jämförelse och utvärderingar av effekt mellan fonder. B-labs har därför utvecklat ett klassificeringssystem för fonder inom impact investment, för att tillgodose detta behov – Global Impact investment Rating System (GIIRS).

Utöver dessa katalysatorer har flera akademiska institutioner spelat en viktig roll i utvecklingen, till exempel: Harvard University, Stanford University, Duke University, Wharton och många fler därtill.

Inspirerande initiativ

New York-baserade World Economic Forum (WEF) lanserade 2012 sitt initiativ Mainstreaming Impact investment. Målet med initiativet är att utveckla marknaden och identifiera nödvändiga åtgärder för att frigöra kapital till impact investment. WEF arbetar med att utveckla och synliggöra området hos investerare, intermediärer och de som utformar policy. WEF har producerat ett flertal rapporter och analyser om impact investment och det har också varit ett ämne på agendan på deras årliga symposium i Davos.

Social Capital Markets, eller mer känt som SOCAP, är ett initiativ sprunget ur Silicon Valley. SOCAP har spelat en viktig roll i att synliggöra och få marknaden för impact investment att växa såväl i USA som internationellt. SOCAP skapar forum där man sammanför ledande innovatörer, investerare, stiftelser, institutioner och samhällsentreprenörer. Den ursprungliga SOCAP-konferensen arrangerades i San Francisco 2008 och har sedan dess fortsatt i ett årligt format. SOCAP 2014 gästades av 2 500 besökare från hela världen. Dess initiativtagare är Kevin Jones, som också grundat Good Capital.

G8 – United States National Advisory Board (NAB)

USA:s NAB har haft ett uttalat uppdrag att lyfta fram nyckelområden för amerikanska policymakare att fokusera på, för att stötta tillväxten av impact investment i USA. Arbetsgruppen, som har arbetat under namnet United States National Advisory Board (NAB), har också haft rollen som USA:s arbetsgrupp i arbetet med G8 Task Force.

Juli 2014 publicerade NAB sin slutrapport *Private Capital, Public Good: How Smart Federal Policy Can Galvanize Impact Investment – and Why It’s Urgent*. I samband med lanseringen av rapporten höll Vita Huset ett rundabordssamtal om impact investment där över 20 företag från näringslivet och stiftelser lovade att tillsammans satsa över 1,5 miljarder dollar i nytt kapital, ämnade för impact investment. Några av dessa var:¹⁰⁵

- Försäkringsbolaget Prudential deklarerade att de skulle bygga en portfolio inom impact investment värd 1 miljard dollar 2020, med syfte att minska barriärer för finansiell och social rörlighet.
- Stiftelserna McKnight Foundations och Rockefeller Brothers Fund berättade att de skulle avsätta minst 10 procent av sitt kapital – 200 miljoner dollar och 84 miljoner dollar – till impact investment
- Stiftelsen Omidyar Network öronmärkte 100 miljoner dollar till tidigt riskkapital över kommande treårsperiod. Syftet är att kapitalet skall gå till impact investment, med fokus på samhällen och stadsdelar runt om i världen där tillgången på kapital är undermålig. Genom att öka tillgängligheten på kapital vill man främja utbildning och tillgången till internet och mobil teknologi, för att skapa en positiv samhällsförändring.
- Ford Foundation öronmärkte 9 miljoner dollar till impact investment, för att skapa ökade möjligheter för låginkomsttagare i USA.

FIG 18 Rekommendationer och förslag på åtgärder från USA:s National Advisory Board

I sin slutrapport från juli 2014 lyfter USA:s NAB fram tre övergripande rekommendationer för hur regeringen kan samarbeta med investerare för att frigöra nytt kapital, kompetens och energi för att möta sociala och miljömässiga utmaningar. Till varje rekommendation lämnas förslag på ett antal åtgärder.

REKOMMENDATIONER	FÖRSLAG PÅ ÅTGÄRDER
<p>1. Frigör ytterligare medel riktat till privata investeringar inom impact investment, genom att avlägsna rättsliga hinder.</p> <p>Policy bör stötta, inte hindra, framtagandet av tvärssektoriella lösningar för att möta samhällsutmaningar. Nuvarande tolkningar av federal lagstiftning runt egendomsförvaltning hämmar möjligheten för investerare att ta hänsyn till sociala och miljömässiga aspekter i sina investeringsbeslut.</p>	<p>A) Modernisera regelverket runt kapitalförvaltning.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tydliggör att impact investment kan överensstämma med Employee Retirement Income Security Act (ERISA 1974). • Stötta utvecklingen av den nya bolagsformen – Benefit Corporation (B-corps), som är utvecklad för företagande som tar samhälle och miljö på lika stort allvar som finansiell vinst. <p>B) Främja impact investment hos filantroper och stiftelser.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stiftelser använder två verktyg för impact investment: investeringar som ligger i linje med deras ändamål och som förväntas generera en finansiell avkastning (Mission Related Investment, MRI) och investeringar i form av donationer till projekt eller program inom ramen för uttalat ändamål (Program Related Investment, PRI). • Skattemyndigheten bör underlätta för stiftelser att arbeta med impact investment både inom FN:s Principles of Responsible Investment och Mission Related Investment. • Det innebär bland annat att bredda investeringsmandatet och lätta på regelverket för stiftelsers investeringar i vinstdrivande verksamheter, vilket skulle minska gapet mellan donationer och kommersiellt kapital.

Tabellen fortsätter på nästa sida

Fortsättning från föregående sida	
REKOMMENDATIONER	FÖRSLAG PÅ ÅTGÄRDER
<p>2. Öka effekten av statliga initiativ.</p> <p>Myndigheter saknar ofta den flexibilitet och de verktyg som krävs för att uppnå sociala och miljömässiga mål. Beslutsfattare bör därför använda kraften i statliga initiativ som en hävstång för att engagera sig i impact investment.</p>	<p>A) Öka myndigheters flexibilitet.</p> <ul style="list-style-type: none"> Lätta på lagstadgade begränsningar på US Overseas Private Investment Corporation (OPIC). Ta bort investeringsrestriktioner på USAID:s kreditgivningsmyndighet. Främja flexibla finansieringsmöjligheter hos myndigheter. Uppmuntra myndigheter att finansiera företag och inte bara projekt. <p>B) Stötta samarbeten mellan myndigheter för ökade synergier och samsyn på impact investment.</p> <p>C) Utveckla nya verktyg för att öka effekten.</p> <ul style="list-style-type: none"> Godkänn Obamas budgetförslag på en fond för Pay for Success, värd 300 miljoner dollar. Experimentera med Development Impact Bonds. Testa stöttande upphandlingsformer. Experimentera med upphandlingar fokuserade på effekt.
<p>3. Skapa incitament för nytt privat kapital inom impact investment.</p> <p>Vissa marknader behöver en liten knuff för att komma igång. Genom att lägga den första dollarn på bordet kan myndigheter attrahera privata investeringar att stötta sociala och miljömässiga mål. De kan exempelvis skapa möjligheter att kopiera framgångsrika program inom impact investment, så som Community Development Finance Institution (CDFI) Fund.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Investera riktade offentliga medel för att skapa hävstångseffekter. Öka användningen av finansieringsformer utvecklade i samverkan med andra samhällssektorer.

Social Impact Bonds i USA

Intresset för Social Impact Bonds och resultatbaserad ersättning har ökat även i USA. Vita Huset har skapat en Pay for Success Fund som omfattar 300 miljoner dollar. De har också avsatt 195 miljoner dollar i anslag till Department of Labor, att användas för att bevilja anslag till stater som vill fullfölja projekt inom Pay for Success, med fokus på arbetsträning, utbildning, kriminalvård, bostadsfrågor och tjänster till funktionshindrade.¹⁰⁶

Hittills har SIB: s i USA utvecklats på statlig nivå eller på kommun- eller länsnivå, med filantropin som en viktig motor för att minimera risken. Staden New York var första ut att utveckla en SIB 2012, med fokus på att minska återfallen hos ungdomar som blir frisläppta från fängelset Rikers Island, där Goldman Sachs var en nyckelfinansiär. SIB:en utvecklades med Londons St. Petersburg SIB som förebild.

Kunskapsökning
och större medvetande
om området.

Centrala arbetsgrupper
och drivande visionärer.

Beslutsfattare på
statlig, regional och
kommunal nivå som tydligt
prioriterat och främjat
social innovation.

Nationell kartläggning
av ekosystemet och dess
drivkrafter.

Gränsöverskridande
arbete mellan olika
sammansättningar.

Ett gemensamt språk.

Öppen dialog och
nationella ramar kring
mätning och utvärdering
av samhällseffekter.

Underlätta för
intermediärer.

Uppdaterade direktiv
och system inom offentlig
upphandling.

5. LÄRDOMAR FRÅN DEN INTERNATIONELLA ARENAN

EN MARKNAD UNDER UPPBYGGNAD MED VISSA GEMENSAMMA DRAG

Som vi beskrivit i rapporten har de fyra olika länderna närmast sig impact investment på lite olika sätt, utifrån landets historia och kultur samt välfärdssystemens uppbyggnad och utveckling. Det är fortfarande för tidigt att tala om en etablerad marknad; det vi ser är snarare en marknad under uppbyggnad med ett antal nationella strategier. Detta faktum gör att den information som finns tillgänglig är ganska övergripande och ofta svår att konkretisera.

Det finns dock en del lärdomar att ta med sig när man tittar närmare på de länder som ligger i framkant och de internationella initiativ som formats inom området för impact investment.

FÖLJANDE HÄNDELSER, INITIATIV ELLER ÅTGÄRDER ÄR ÅTERKOMMANDE HOS RAPPORTENS LÄNDER OCH GRÄNSÖVERSKRIDANDE INITIATIV:

Kunskapsökning och större medvetande om området

Att sprida kunskap och bygga kompetens inom impact investment har visat sig vara en förutsättning för att skapa engagemang och intresse hos olika intressentgrupper och individer inom näringsliv, civilsamhället och offentlig sektor. Framförallt har det visat sig att olika typer av arbetsgrupper på internationell, nationell och regional nivå är ett effektivt sätt att lyfta fram området och öka både kompetens och medvetandet om nya finansieringsformer för social innovation.

Centrala arbetsgrupper och drivande visionärer

Såväl de fyra länderna som G8 och EU har bildat arbetsgrupper för impact investment, antingen i form av en Social Finance Task Force (SFTF) eller ett National Advisory Board (NAB:s). Arbetsgruppen består oftast av handplockade individer från samtliga samhällssektorer. Mycket tid har lagts på att identifiera de ”rätta” individerna, som sedan varit kulturbärare och drivit frågan framåt. Viktiga uppgifter för dessa NAB:s har varit att utveckla en nationell agenda med en gemensam strategi och en gemensam terminologi, vilket skapat förutsättningar för alla parter att samarbeta. I samtliga länder kan vi se engagerade visionärer som från början har drivit utvecklingen framåt.

Beslutsfattare på statlig, regional och kommunal nivå som tydligt prioriterat och främjat social innovation

Som en bakomliggande drivkraft till att beslutsfattare på olika nivåer prioriterar social innovation nämns att framtidens samhällsutmaningar är så stora och komplexa att vi måste hitta nya lösningar för att möta dessa utmaningar på ett bra sätt. För att göra detta har det initialt ofta behövts kapital vars enda syfte varit att bygga upp marknaden. Vi ser beslutsfattare på statlig, regional och kommunal nivå som fattat beslut att agera katalysatorer på marknaden genom att kapitalisera fonder, med syfte att investera i social innovation, samfinansiera initiativ samt finansiera tillväxten av intermediärer. I anglosaxiska länder har kapitalet även kommit från stiftelser och filantropiskt håll.

Nationell kartläggning av ekosystemet och dess drivkrafter

Studiens länder har kartlagt det nationella ekosystemet inom impact investment (se Fig. 5 på sid. 13) och dess aktörer samt genomfört analyser. Detta för att bättre förstå nuläget och utifrån det förstå behoven och underlätta strategiarbetet. I kartläggningen har de sökt svar på frågor som: Vilka är marknaden aktörer? Vilka är deras drivkrafter och vilka är deras behov? Hur matchas tillgång och efterfrågan? Vilka samhällseffekter skapas? Hur bidrar (eller hämmar) nuvarande regelverk?

Gränsöverskridande arbete mellan olika samhällssektorer

Studiens länder har historiskt sett haft en del gränsöverskridande samarbeten mellan samhällssektorer och därmed en del tidigare erfarenheter. Impact investment bygger på principen att gränsöverskridande samarbete ofta är en förutsättning för framgång. De olika parterna söker tillsammans nya lösningar till specifika samhällsproblem, där nya finansieringslösningar ingår som en del av initiativet. Denna typ av samarbeten är ofta komplicerade och involverar att olika kulturer med olika motiv möts och samarbetar. Det är därför viktigt att bygga tvärssektoriell kompetens.

Ett gemensamt språk

G8 Social Investment Task Force pratar om vikten av att skapa ett gemensamt språk för att driva utvecklingen framåt. Det här gäller både internationellt och nationellt. Antalet begrepp och termer är stort och användningen och förklaringen av dem skiftar både inom och mellan länderna.

Öppen dialog och nationella ramar kring mätning och utvärdering av samhällseffekter

Det som särskiljer impact investment från andra investeringar är utvärderingen och effektmätningen av samhällsnyttan. Det är ett komplext område med stora utmaningar, där det idag inte finns ett enda svar utan många olika strömningar. Erfarenheterna från studiens länder visar på vikten av att tidigt öppna för dialog och arbeta med frågan ur ett nationellt perspektiv.

Underlätta för intermediärer

Intermediärerna är själva kittet inom impact investment. Det är de som är möjliggörarna mellan tillgång och efterfrågan på kapital. Utan intermediärer, som bland annat möjliggör: projektledning på tvären mellan samhällssektorer, uppföljning och effektmätning, stöd till innovatörer samt paketering av investeringsprodukter, är det svårt att få fart på marknaden.

Uppdaterade direktiv och system inom offentlig upphandling

Många länder som arbetar med att främja impact investment har insett hur viktigt det är att uppdatera direktiv och kompetens inom offentlig upphandling samt att inkludera krav och uppföljning av kvalitativa värden där man inte bara tittar på resultat, utan också på effekt. Några som bland annat berörs av detta är samhällsentreprenörer, vars främsta drivkraft är social innovation och samhällsnytta, och därmed ofta har sina viktigaste kunder inom kommuner och landsting.

STORT TACK TILL ALLA SOM VISAT ENGAGEMANG OCH DELAT MED SIG AV SIN KUNSKAP I ARBETET MED DENNA FÖRSTUDIE OM IMPACT INVESTMENT

Ett speciellt tack till Åsa Minoz som bidragit med texter till kapitlen om Frankrike och EU.

Frankrike

Chloe Tuot, PhiTrust
Cyrille Langendorff, Credit Cooperatif
Emmanuel Gautier, Natixis
Laurence Moret, Credit Cooperatif
Sophie des Mazery, Finansol

Storbritannien

Abigail Rotheroe, NPC
Anthony Ross, Bridges Ventures
Andrew Lewitt, Bridges Ventures
David Hutchison, Social Finance
Jane Newman, Social Finance
Joe Ludlow, Nesta
Kieron Boyle, UK Cabinet Office
Sarah Hickey, UK Cabinet Office
Roger Bullen, Essex County
Pratik Dattani, EPG Economic and Strategy Consulting

USA

Abigail Noble, World Economic Forum
Jed Emerson, Blended Value
Mudaliar Abhilah, The GIIN
Neha Kumar, B-Labs
Rehana Nathoo, Rockefeller Foundation

Kanada

Derek Ballantyne, Community Forward Fund
Dr. Ilse Treurnicht, MaRS & Social Finance Taskforce
Karim Harji, Purpose Capital
Magnus Sandberg, Social Capital Partners

Sverige

Amir Sajadi, Hjärna.Hjärta.Cash
Anne Holm Rannaleet, IKare
Ariane Rodert, European Economic and Social Committee
David Lundborg, CSES
Eva Johansson, Tillväxtverket
Göran Marklund, Vinnova
Henrik Storm Dyrssén, Leksell Social Ventures
John Kristensen, Swedfund
Jonas Ahlén, Storebrand
Leila Swärd Ramberg, Impact Invest Scandinavia
Lisa Hehenberger, EVPA
Nina Hoas, UBS
Richard Lindberg, Congress for Environmental Advancement
Ruth Brännvall, Impact Invest Scandinavia
Ulrika Hasselgren, Ethix
Thomas Bokström, SKL

ORDLISTA

Crowd Funding

När flera personer går ihop och investerar i företag i ett tidigt skede med ganska små investeringar för den enskilda investeraren, som blir en större summa för organisationen man investerar i.

High Net Worth Individuals (förmögna privatpersoner)

Privatpersoner som har en privat förmögenhet som överstiger en miljon amerikanska dollar.

Impact investment

Investeringar som syftar till att både generera vinst och att skapa mätbara samhällsfördelar.

Inkubatorverksamhet

En företagsinkubator är en organisation vars syfte är att stötta och hjälpa nystartade företag att på olika sätt växa och stå på egna fötter. En typisk inkubatorverksamhet erbjuder affärsrådgivning, affärscoaching samt tillgång till olika nätverk.

Mission Related Investment (MRI)

MRI används framförallt för att referera till stiftelser som investerar sitt kapital med målet att även kapitalet ska bidra och leverera till stiftelsens ändamål.

Program Related Investment (PRI)

Är en stiftelses bidrag och donationer som bidrar till stiftelsens ändamål.

Samhällsentreprenör

Löser samhällsproblem på nya sätt genom att kombinera entreprenörskapets logik med ett samhällsnyttigt mål.

Social Innovation

Nya sätt att möta samhällets utmaningar genom innovativa tjänster, produkter, processer och metoder.

Socially responsible investing (SRI) – Hållbara investeringar

Förenklat kan man säga att det är investeringar där man gör så kallad "negative screening", det vill säga väljer bort verksamheter med hög risk och som anses ha en negativ samhällspåverkan som tobak, vapen, fossila bränslen med mera. Många SRI-investerare ansluter sig till FN:s Principles of Responsible Investment (PRI) och följer deras sex principer. Vissa SRI-investerare kräver att verksamheten kan visa att de följer olika globala ramverk och standarder, till exempel Global Compact, Global Reporting Initiative, ISO 26000, och ILO.

KÄLLOR

1. SCB, Ekonomifakta.
2. www.ekonomifakta.se/sv/Fakta/Arbetsmarknad/Arbetsloshet/Ungdomsarbetsloshet-per-manad/ 2014-10-19
3. OECD. Making Mental Health Count. The Social and Economic Costs of Neglecting Mental. Health Care. July 2014.
4. Svenska Framtidsutmaningar, Slutrapport från regeringens framtidskommission. Ds 2013:19
5. Hur får vi råd med välfärden?, Konjunkturrådets rapport 2014, Annika Sundén, Torben M. Andersen, Jesper Roine, SNS Förlag
6. www.ipcc.ch/
7. ResponsAbility, Microfinance Market Outlook 2014, No "suddenstop": demand for microfinance soars
8. The Power of Impact investing, Judith Rodin, Margot Brandenburg, s. 4
9. Global Impact Investing Network, www.thegiin.org
10. DU ÅGER! Svenska investeringar i energisektorn och kapitalets påverkan. WWF, 2014.
11. SRI (Socially responsible investing) är ett stort område. Förenklat kan man säga att det är investeringar där man gör så kallad "negative screening", det vill säga väljer bort verksamheter med hög risk och som anses ha en negativ samhällspåverkan som tobak, vapen, fossila bränslen med mera. Många investerare ansluter sig till FN:s Principles of Responsible Investment (PRI) och följer deras sex principer. Vissa SRI-investerare kräver att verksamheten kan visa att de följer olika globala ramverk och standarder, till exempel Global Compact, Global Reporting Initiative, ISO 26000, och ILO.
12. Eurosif, European SRI Study 2014. www.eurosif.org/our-work/research/sri/european-sri-study-2014/ . 2014-10-19 16:56
13. Eurosif, European SRI Study 2014, sid. 7. www.eurosif.org/our-work/research/sri/european-sri-study-2014/ 2014-10-19 16:56
14. European Responsible Investing Fund Survey 2013, KPMG & Association of the Luxembourg Fund Industry.
15. Spotlight on The Market, www.thegiin.org/cgi-bin/iowa/resources/research/594.html , sid. 6 2014-10-19 16:56
16. <http://finansol.org> 2014-10-19 16:56
17. Growing the social investment market: 2014 progress update, sid. 16
18. World Wealth report 2014, Cap Gemini & RBC Wealth Management.
19. OECD, Pension Markets in Focus, 2013, sidan 7.
20. International Monetary Fund (IMF).
21. From the Margins to the Mainstream. Assessment of the Impact Investment Sector and Opportunities to Engage Mainstream Investors. World Economic Forum. September 2013
22. Paying for outcomes. Solving complex societal issues through Social Impact Bonds. Deloitte.
23. From Investment to Impact. The NFP Experience with Social Impact Bonds. Mowat NFP, University of Toronto.
24. GECES arbete fokuserade i första hand på behoven hos "European Social Entrepreneurship Funds" (EuSEFs) och "Programme for Employment and Social Innovation" (EaSI), som frigör 86 miljoner euro i bidrag, investeringar och garantier under perioden 2014-2020 till samhälls-entreprenörer som kan påvisa att de genererar mätbara samhällseffekter.
25. <http://iipcollaborative.org/london-principles/> 2014-10-19 16:56
26. Adopting The London Principles: Policy Considerations to Grow Impact Investing in Hong Kong. www.asiacommunityventures.org/wp-content/uploads/2013/01/Adopting-the-London-Principles-1.pdf
27. http://ec.europa.eu/internal_market/conferences/2014/0116-social-entrepreneurs/docs/strasbourg-declaration_en.pdf – Empowering social entrepreneurs for innovation, inclusive growth and jobs, januari 2014 2014-10-19 17:14
28. Informationssida på EU-kommissionens webbplats om Social Business Initiative http://ec.europa.eu/internal_market/social_business/index_en.htm 2014-10-18 10.10
29. Informationssida på EU-kommissionens webbplats om tillväxtstrategin Europa 2020, http://ec.europa.eu/europe2020/index_sv.htm, 2014-10-18 11.00
30. COM (2011) 682 Initiativ för socialt företagande – Skapa förutsättningar för att främja sociala företag inom ramen för social ekonomi och innovation, EU-kommissionen, okt 2011, sidan 2 <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0682:FIN:SV:PDF> , 2014-10-19 17.18
31. COM (2011) 682 Initiativ för socialt företagande – Skapa förutsättningar för att främja sociala företag inom ramen för social ekonomi och innovation, EU-kommissionen, okt 2011, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0682:FIN:SV:PDF> sidan 6 ff, 2014-10-19 17.18
32. Information om GESES på EU-kommissionens webbplats, http://ec.europa.eu/internal_market/social_business/expert-group/index_en.htm 2014-10-19 17.19
33. Information om Social Impact Measurement Sub-group på EU-kommissionens webbplats, http://ec.europa.eu/internal_market/social_business/expert-group/social_impact/index_en.htm 2014-10-19 17.20
34. Social entrepreneurship: new standard to measure social impact, nyhetsartikel på EU-kommissionens webbplats 20 juni 2014, <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&new-sId=2083&furtherNews=yes> 2014-10-19 17.20
35. Proposed Approaches to Social Impact Measurement in European Commission legislation and in practice relating to: EuSEFs and the EaSI, GECES Sub-group on Impact Measurement, Adopted by the GECES – June 2014, http://ec.europa.eu/internal_market/social_business/docs/expert-group/social_impact/140605-sub-group-report_en.pdf 2014-10-19, 17.21
36. Regulation (EU) No 346/2013 of the European Parliament and of the Council of 17 April 2013 on European social entrepreneurship funds, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32013R0346> 2014-10-19 17.21
37. Se informationssida om EuSEF på EU-kommissionens webbplats http://ec.europa.eu/internal_market/investment/social_investment_funds/ 2014-10-19 17.22
38. European Code of Good Conduct for Microcredit Provision, http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/doc/code_bonne-conduite_en.pdf 2014-10-19 17.22

39. Informationssida om Social impact accelerator på EIFs webbplats, www.eif.org/what_we_do/equity/sia/index.htm 2014-10-19 17.23
40. http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_en.cfm 2014-10-19 17.23
41. COM(2013) 83 Towards Social Investment for Growth and Cohesion, EU-kommissionen, februari 2013, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52013DC0083> 2014-10-19 17.24
42. https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/225547/G8_Social_Impact_Investment_Forum_-_Outputs_and_Agreed_Actions.pdf 2014-10-19 17.24
43. <http://gle.iipcollaborative.org/>
44. Impact Investment: The Invisible Heart of Markets. www.socialimpactinvestment.org/
45. Development Impact Bond är ett finansiellt instrument som liknar Social Impact Bond med den skillnaden att det fokuserar på utvecklingsländer och ofta finansieras med biståndsmedel.
46. Boston Consulting Group, The First Billion, sid. 8.
47. Growing the social investment market: 2014 progress update. UK Cabinet Office
48. Growing the social investment market: 2014 progress update. UK Cabinet Office
49. Boston Consulting Group, The First Billion, sid. 8.
50. Growing the social investment market: 2014 progress update. UK Cabinet Office.
51. https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/205295/Social_Investment_Strategy_Update_2013.pdf Page 6 2014-10-19 16:56
52. https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/205295/Social_Investment_Strategy_Update_2013.pdf sid. 17 2014-10-19 16:56
53. https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/205295/Social_Investment_Strategy_Update_2013.pdf sid. 17 2014-10-19 16:56
54. www.pioneerspost.com 2014-10-19 16:56
55. www.ronalddcohen.org/sites/default/files/3/SITF_10_year_review.pdf
56. www.bigsocietycapital.com/sites/default/files/pdf/29.07.11%20Press%20release%20Big%20Society%20Capital%20launch.pdf 2014-10-19 16.58
57. www.ronalddcohen.org/sites/default/files/3/SITF_10_year_review.pdf 2014-10-19 16.58
58. <http://esmeefairbairn.org.uk/news-and-learning/publications/foundations-and-social-investment> 2014-10-19 16.59
59. www.ronalddcohen.org/sites/default/files/3/SITF_10_year_review.pdf 2014-10-19 16.59
60. www.cdfa.org.uk/about-cdfa/ 2014-10-18 13.56
61. <https://www.gov.uk/government/collections/social-investment> 2014-10-18 13.56
62. https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/61185/404970_SocialInvestmentMarket_acc.pdf 2014-10-18 13.56
63. https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/321483/2014_Social_Investment_Strategy.pdf 2014-10-19 08.06
64. www.bigsocietycapital.com/ 2014-10-19 08.06
65. "Dormant Bank and Building Society Accounts Act" från 2008
66. <https://www.gov.uk/government/policies/growing-the-social-investment-market/supporting-pages/social-incubator-fund> 2014-10-19 08.06
67. https://www.cips.org/Social_value_guide.pdf 2014-10-19 08.06
68. www.socialstockexchange.com/splash.html 2014-10-19 08.06
69. New Investment Approaches for Addressing Social and Economic Challenges, by Karen E Wilson, OECD. Sid. 23.
70. <https://www.gov.uk/government/publications/social-investment-roadmap/social-investment-roadmap> 2014-10-19 08.06
71. www.bigsocietycapital.com/social-investment-tax-relief 2014-10-19 08.06
72. New Investment Approaches for Addressing Social and Economic Challenges, by Karen E Wilson, OECD. Sid. 24.
73. Peterborough Social Impact Bond HMP Doncaster, Ministry of Justice, 7 August 2014
74. <http://blogs.cabinetoffice.gov.uk/socialimpactbonds/> 2014-10-19 08.06
75. Baromètre de la finance solidaire, Finansol /La Croix utgåva 2013-2014, (publiceras årligen sedan 2003)
76. Ibidem
77. L'économie sociale et solidaire en France – Chiffres clés 2013, CNCRES – Octobre 2013
78. Ibidem
79. Panorama de l'économie sociale et solidaire en France et dans les régions,
80. <http://investissement-avenir.gouvernement.fr> 2014-10-19 08.06
81. CDC bildades 1816 för att återupprätta förtroendet efter finanskrisen i Napoleonkrigens spår. Beskriver sig som den största investeraren i ESS idag.
82. www.caissedesdepots.fr/activite/domaines-daction/investissements-davenir/financement-de-leconomie-sociale-et-solidaire.html 2014-10-19 08.06
83. Loi n° 2014-856 du 31 juillet 2014 relative à l'économie sociale et solidaire, République Française
84. Ce que la loi ESS change pour vous – le guide pour comprendre, Mouves och CNEI, september 2014
85. Del av G8 Social Finance Task Force l'Observatoire national de l'économie sociale et solidaire, 2012
86. Agence Française de Développement, Frankrikes motsvarighet till SIDA, övers. anm.
87. <http://riacanada.ca/wp-content/uploads/CSRIR-2012-English.pdf>, Sid. 21 2014-10-19 17.08
88. http://sectorsource.ca/sites/default/files/nsnvo_report_english.pdf Statistics Canada, Cornerstones of Community: Highlights of the National Survey of Nonprofit and Voluntary Organizations

89. http://sectorsource.ca/sites/default/files/nsnvo_report_english.pdf
Statistics Canada, Cornerstones of Community: Highlights of the National Survey of Nonprofit and Voluntary Organizations
90. http://sectorsource.ca/sites/default/files/nsnvo_report_english.pdf
Statistics Canada, Cornerstones of Community: Highlights of the National Survey of Nonprofit and Voluntary Organizations
91. Mobilizing Private Capital for Public Good, Canadian Task Force on Social Finance, December 2010.
92. www.marsdd.com/ 2014-10-19 10.09
93. Mobilizing Private Capital for Public Good, Canadian Task Force on Social Finance, December 2010
94. "State of the Nation, Impact Investing in Canada" 2013. Sid. 18
95. Urban Institute, Non-profit Sector in brief: Public Charities, Giving and volunteering, 2012
96. www.bcorporation.net/ 2014-10-19 10.10
97. Urban Institute, Non-profit Sector in brief: Public Charities, Giving and volunteering, 2012
98. Johns Hopkins Nonprofit Economic Data Project, Non-Profit Employment, Bulletin no.39
99. Johns Hopkins Nonprofit Economic Data Project, Non-Profit Employment, Bulletin no.39
100. The Community Reinvestment Act syftar till att stimulera finansiella institutioner att bidra, för att möta kreditbehoven i det lokala samhället där de verkar, inklusive låginkomsttagarområden.
101. Ett finansinstitut som tillhandahåller finansiella tjänster till marknader och målgrupper som ofta är negligerade, så som låginkomsttagare, minoritetsbefolkningar och äldre.
102. Generationen född mellan 1980-2000. Ofta barn till Baby Boomers.
103. Brookings rankas som en av USA:s mest inflytelserika tankesmedjor, www.brookings.edu
104. From the Margins to the Mainstream – Assessment of the Impact Investment Sector and Opportunities to Engage Mainstream Investors., Sid. 5
105. www.triplepundit.com/2014/07/2014-really-year-impact-investing/
2014-10-19 10.10
106. New Investment Approaches for Addressing Social and Economic Challenges, OECD, Karen E. Wilson, Sid.25

APPENDIX

INTERNATIONELLA ORGANISATIONER OCH RAMVERK

B ANALYTICS

B Analytics lanserades 2013 som en plattform för att mäta, jämföra och rapportera på samhällseffekter. Det är den största databasen med data på sociala och miljörelaterade resultat och effekter för privata företag samt den enda källan med data på certifierade B Corporations och GIIRS listade fonder och företag.

Läs mer: www.b-analytics.net

B-LAB

B-lab har utvecklat ett certifieringssystem för verksamheter som vill visa upp att de uppfyller B-labs standarder inom sociala och miljömässiga aspekter, juridiskt ansvar och transparens. Det är en form av Fair Trade-certifiering för företag, som underlättar för både konsumenter och investerare att hitta rätt. Certifieringen inkluderar också en utvärdering av verksamhetens samhällseffekt vid en given tidpunkt. En B-Corps certifiering måste uppdateras vartannat år, annars tappar verksamheten rättigheten att fortsätta använda certifieringen.

Läs mer: www.bcorporation.net

EUROPEAN VENTURE PHILANTHROPY ASSOCIATION IMPACT MEASUREMENT (EVPA)

EVPA är en medlemsorganisation med fokus på "venture philanthropy" och impact investment i Europa. EVPA etablerades 2004 och har över 160 medlemmar från 22 länder. De definierar "venture philanthropy" som en strategi för att stötta organisationer med fokus på samhällsfrågor genom att förse dem med både ekonomisk och icke-ekonomisk stöd för att främja samhällsutvecklingen.

Läs mer: evpa.eu.com

FINANSOL

Finansol är Frankrikes kvalitetssäkrare av sociala investeringsfonder och kan närmast jämföras med Amerikanska GIIRS. Finansol-stämpeln introducerades så tidigt som 1997, med syfte att lyfta olika typer av sociala investeringar för allmänheten. Det är en kvalitetsstämpel som sociala investeringsfonder kan ansöka om, för att privatpersoner ska känna sig trygga.

Läs mer: www.finansol.fr

Harnessing the power of entrepreneurship,
innovation and capital for public good

G8 SOCIAL IMPACT INVESTMENT TASK FORCE

G8:s Task Force bildades sommaren 2013 av Premiärminister David Cameron, för att synliggöra och stimulera den globala tillväxten av impact investment. Arbetet mynnade ut i en rad rapporter, som går att hitta på deras hemsida.

Läs mer: www.socialimpactinvestment.org

GLOBAL IMPACT INVESTING RATING SYSTEM (GIIRS)

GIIRS är en standard för effektmätning inom impact investment. GIIRS utvecklades av B-lab med finansiering från Rockefeller Foundation. Grundtanken bakom GIIRS liknar den som ligger till grund för Morningstar's system för att jämföra investeringsalternativ, men med fokus på fondernas prestation när det gäller samhällseffekter.

Läs mer: www.giirs.org

GLOBAL LEARNING EXCHANGE/IMPACT INVESTING POLICY COLLABORATIVE

GLE bildades i juni 2013 som ett resultat av G8 Social Impact Investment Forum i London. Deras syfte är att öka marknaden för impact investment genom att bygga globala nätverk för utbyte av idéer, resurser och bästa praxis mellan aktörer och sektorer. Pacific Community Ventures är värd för GLE, genom sitt projekt IIPC, som skapats tillsammans med Harvards Initiative for Responsible Investing.

Läs mer: www.gle.iipcollaborative.org

GLOBAL REPORTING INITIATIVE (GRI)

GRI tillhandahåller ett ramverk för standardiserad rapportering i tre dimensioner – ekonomiska, miljömässiga och sociala effekter som ett resultat av verksamheten. GRI verkar för att göra hållbarhetsrapportering till standard för alla verksamheter. Ramverket är ett rapporteringssystem med indikatorer och metoder för att mäta och rapportera hållbarhetsrelaterade effekter och resultat. GRI har utvecklat indikatorer för både företag och NGO:s.

Läs mer: www.globalreporting.org

IMPACT INVEST SCANDINAVIA

Detta är Sveriges första nordiska nätverk av ”impact-investerare”. Nätverket, som är medlem i Toniic, är en intermediär vars främsta syfte är att bidra med kompetensutveckling och aktiviteter kring impact investment samt att ge stöd till sociala företagare och finansierare när det gäller att identifiera nya investeringsmöjligheter.

Läs mer: www.impactinvest.se

MARS CENTRE FOR IMPACT INVESTING

MaRS är både en hub för impact investment och en neutral inkubator för samverksprojekt för alla samhällssektorer, som syftar till att frigöra privat kapital för ”the public good.” De leder och stöttar utvecklingen av impact investment i Kanada, bland annat genom att stötta utvecklingen av nya finansiella produkter, möjliggöra effektiv tillväxt av impact investment, bedriva forskning för att stötta policyutveckling samt främja användandet av mätverktyg och strategier.

Läs mer: www.marsdd.com

NEW PHILANTHROPY CAPITAL

NPC har vuxit och kommit att bli en betydande aktör inom impact investment när det gäller att mäta och följa upp samhällseffekter. De är en blandning av tankemedja och konsultverksamhet och har medverkat i både GECES och G7-arbetet.

Läs mer: www.thinknpc.org

POSITIVE ECONOMY FORUM

POSITIVE ECONOMY FORUM

Detta är ett globalt nätverk baserat i Frankrike. Det riktar sig till verksamheter och individer som ”sätter framtida generationer i centrum och låter det vara en drivkraft i sitt utvecklingsarbete och tankesätt.” Det riktar sig till högt uppsatta koncernchefer, ekonomer, samhällsentreprenörer, och konstnärer. Den gemensamma nämnaren är att man vill införa nya modeller som tar hänsyn till de långsiktiga effekterna och därmed framtida generationer. Positive Economy Forum driver LH Forum och LH Lab. Det senaste LH Forum hölls i september 2014 och lockade över 5 500 deltagare.

Läs mer: www.positiveeconomy.com

SOCIAL IMPACT ANALYSTS ASSOCIATION (SIAA)/ SOCIAL RETURN ON INVESTMENT (SROI)

SIAA grundades 2011 och är en internationell medlemsorganisation bestående av analytiker och utövare av effektmätning. SIAA verkar för att bygga ett internationellt nätverk av analytiker med fokus på att mäta samhällseffekt. Hösten 2014 slogs internationella SROI-nätverket och SIAA samman och bildade Social Value Association (SVA).

SROI är ett ramverk baserat på Socially Generally Accepted Accounting Principles (SGAAP), som kan användas för att förstå och hantera verksameters sociala, ekonomiska och miljömässiga effekter och värden. Genom att bland annat sätta ett monetärt värde på effekter som saknar ett marknadsvärde (till exempel självkänsla), ger SROI ett stöd för att ta fram en total bild av förhållandet mellan kostnader och värdeskapande. Projektet SOUL (Sociala ekonomins organisationer i lärande och utveckling) tog metoden till Sverige 2010 genom företaget SERUS. 2011 grundades den ideella föreningen Svenska SROI-nätverket.

Läs mer: www.siaassociation.org

Läs mer: www.sroi.se

SOCIAL REPORTING STANDARD (SRS)

SRS togs fram utifrån ett behov av en generell rapporteringsstandard för civila samhället och utvecklades i samarbete mellan en rad olika aktörer som investerare, stiftelser, universitet och intermediärer i Tyskland. SRS tillhandahåller en informationsstruktur, grunderna till ett gemensamt språkbruk och ett lättillgängligt ramverk för rapportering.

Läs mer: www.social-reporting-standard.de/en

SOCIAL STOCK EXCHANGE LONDON (SSX)

SSX lanserades i juni 2013 i samband med G8-mötet i London, för att underlätta för investerare att identifiera investeringsmöjligheter. Genom plattformen kan medlemsföretagen presentera sina referenser samt evidens runt genererade samhällseffekter, genom rapporter som är granskade av oberoende part.

Läs mer: www.socialstockexchange.com

THE ASPEN NETWORK OF DEVELOPMENT ENTREPRENEURS (ANDE)

ANDE är ett globalt nätverk på över 180 organisationer som arbetar för att främja entreprenörskap i utvecklingsländer. ANDE är en del av den akademiska institutionen Aspen Institute. Medlemmarna ger olika typer av stöd (finansiering, utbildning och affärsutveckling) till små växande företag, baserat på övertygelsen att småföretag kommer att generera jobb, stimulera långsiktig ekonomisk tillväxt och generera positiva miljömässiga och sociala effekter. Tesen är att småföretagarna kan hjälpa till att lyfta länder ur fattigdom.

Läs mer: www.aspeninstitute.org/policy-work/aspennetworkdevelopmententrepreneurs

THE GLOBAL IMPACT INVESTING NETWORK (GIIN)

GIIN är en global organisation som arbetar med att driva på utvecklingen av impact investment. GIIN utvecklades genom finansiering från Rockefeller Foundation med syfte att ta arbetet från Bellagio Center vidare. Ursprungligen fanns ett 40-tal investerare med i nätverket och när man öppnade för medlemskap 2012 fanns det 83 medlemmar. Idag arbetar man kontinuerligt med att få nätverket att växa, utveckla ett standardiserat system för effektmätning och utvärdering (IRIS). GIIN:s agenda utformas från investerarens behov och utmaningar.

Läs mer: www.thegiin.org

THE IMPACT REPORTING AND INVESTMENT STANDARDS (IRIS)

IRIS är ett projekt sprunget ur GIIN, med ansatsen att utveckla ett gemensamt ramverk för att rapportera samhällseffekten av sociala investeringar. De har hittills utvecklat över 500 standardindikatorer. IRIS samarbetar också med GIIRS.

Läs mer: iris.thegiin.org

TONIIC

Toniic är ett globalt nätverk av "impact-investerare", med medlemmar i över 20 länder. Toniic E-Guide är en handbok och ett stöd för investerare att mäta och följa upp samhällseffekten av sina investeringar på ett enkelt och systematiskt sätt. Handboken bygger på erfarenheter från olika medlemmar i Toniic-nätverket, kombinerat med IRIS indikatorer och GIIRS.

Läs mer: www.toniic.com

Läs mer: www.toniic.com/e-guide-to-impact-measurement/

NOTER

1. www.morningstar.se

KONTAKTUPPGIFTER

Charlotte Ahlgren Moritz

Ordförande

E-post: charlotte.ahlgren.moritz@mah.se

Tel: 070-537 47 97

Hanna Sigsjö

Verksamhetsledare

E-post: hanna.sigsjo@mah.se

Tel: 070-965 54 33

Camilla Backström

Rapportförfattare

E-post: camilla.backstrom@mah.se

Tel: 070-659 50 55

www.socialinnovation.se
www.facebook.com/socinn
www.twitter.com/MSISweden

Malmö högskola är värd för Mötesplats Social Innovation (MSI). Högskolans vision fram till 2020 är att vara en global förebild för hur lärosäten tar en aktiv roll i hållbar samhällsutveckling och arbetet med MSI är en prioriterad satsning.

Värd

Huvudpartners

Finansiär

En investering för framtiden

